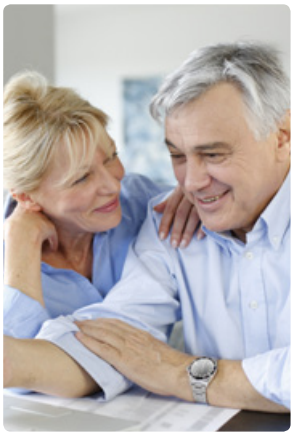
LähiTapiola Pankki Oyj

Lähellä läpi elämän

Vuosikertomus 2013

LÄHITAPIOLA
Pankki Oyj

LähiTapiola Pankki

LähiTapiola Pankki aloitti toimintansa vuonna 2004. Pankin palvelut ovat laajentuneet kaikkiin henkilöasiakkaiden palveluihin tileistä ja korteista sijoittamiseen ja arvopaperivälitykseen sekä pienyritysten ja maatilojen palveluihin. S-Pankki ja LähiTapiola Pankki yhdistyvät uudeksi S-Pankiksi.

Lähellä läpi elämän

LähiTapiolassa on innokkaita autoilijoita, äitejä ja isiä, urheilijoita, koiran- ja kissanomistajia, veneilijöitä, talonrakentajia, maailmanmatkaajia, sijoittajia ja yrittäjiä. Siksi meillä on näiden asioiden turvaamiseen sellaisia ratkaisuja, joita itse haluamme ja käytämme. Huolehdimme tärkeimmistä asioistasi asiantuntemuksella ja aidosti välittäen.

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus 1.1. – 31.12.2013	6
LähiTapiola Pankki Oyj – pankkikonsernin tilinpäätös	11
Pankkikonsernin tase ja tuloslaskelma (FAS)	11
Pankkikonsernin rahoituslaskelma	15
Pankkikonsernin tunnusluvut	16
Pankkikonsernin tilinpäätöksen liitetiedot	17
Liitetiedot pankkikonsernin laatimisperiaatteista	17
Siirtyminen IFRS-standardeista FAS-normiston käyttöön	21
Liitetiedot pankkikonsernin riskienhallinnasta	25
Liitetiedot pankkikonsernin vakavaraisuuden hallinnasta	31
Pankkikonsernin taseen ja tuloslaskelman liitetiedot	33
LähiTapiola Pankki Oyj:n tase ja tuloslaskelma	43
LähiTapiola Pankki Oyj:n rahoituslaskelma	47
LähiTapiola Pankki Oyj:n tunnusluvut	48
LähiTapiola Pankki Oyj:n liitetiedot	49
Liitetiedot LähiTapiola Pankki Oyj:n laatimisperiaatteista	49
LähiTapiola Pankki Oyj:n taseen ja tuloslaskelman liitetiedot	49
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus	60
Tilinpäätösmerkintä	61
Tilintarkastuskertomus	62

LähiTapiola lyhyesti

LähiTapiola-ryhmä on keskinäiseen yhtiömuotoon perustuva, asiakkaiden omistama yhtiöryhmä, joka palvelee henkilö-, maatila-, yrittäjä-, yritys- ja yhteisöasiakkaita. Tarjoamme vahinko- ja henkivakuuttamisen sekä sijoittamisen ja säästämisen palveluita. Kauttamme saa myös eläkevakuuttamisen ja pankin palvelut.

LähiTapiolan raportointi verkossa

LähiTapiolan verkkovuosiraportin 2013, yhtiöiden vuosikertomukset ja sijoituskatsaukset PDF:nä löydät viikolla 15 osoitteesta:

www.vuosiraportti2013.lahitapiola.fi

LähiTapiola Pankki on jatkossa S-Pankki

S-Pankki ja LähiTapiola Pankki yhdistyvät uudeksi S-Pankiksi. S-ryhmä omistaa vuonna 2014 aloittavasta uudesta pankista 75 prosenttia ja LähiTapiola-ryhmä 25 prosenttia. S-Pankki ja LähiTapiola Pankki yhdistyvät 1.5.2014.

Pankkien yhdistyminen ei edellytä asiakkailta toimenpiteitä, eli olemassa olevat asiakkuudet säilyvät ennallaan.

Palvelut henkilöasiakkaille

- Tilit ja kortit. Palkkatili, jonka korko maksetaan päiväsaldolle
- Kattava ja helppokäyttöinen verkko- ja mobiilipalvelu
- Lainat eri käyttötarkoituksiin
- Säästöt ja sijoitukset, arvopaperivälitys

Palvelut yrittäjille ja maatiloille

- Tilit, säästäminen, sijoittaminen ja rahoitusratkaisut maa- ja metsätalouksille
- Säästö- ja sijoitusratkaisut sekä rahoitusratkaisut yrittäjille
- Yrittäjätilit ja maksuliikepalvelut
- Verkkopalvelut

Käänteentekevä vuosi LähiTapiola Pankissa

Vuosi 2013 oli LähiTapiola Pankissa lukuisten muutosten aikaa. Tästä huolimatta pystyimme ylläpitämään asiakastyytyväisyyden korkealla. Asiakkaistamme 87 prosenttia antoi pankille hyvän tai erittäin hyvän arvosanan.
Vuoden keskeisin tapahtuma oli se, että S-Pankki ja LähiTapiola Pankki sopivat yhdistyvänsä uudeksi S-Pankiksi. LähiTapiola-ryhmä omistaa uudesta pankista 25 prosenttia ja S-ryhmä 75 prosenttia.

Uusi S-Pankki aloittaa toimintansa 1.5.2014.

Marja Pajulahti, toimitusjohtaja

Pankkimarkkinoilla sääntelyn lisääntyminen, velkakriisin ratkominen ja taloustilanteen heikkeneminen nostavat jälleenrahoituksen hintaa ja kasvattavat uusien lainojen marginaaleja kannattavuuden ylläpitämiseksi. Matala korkotaso on pienentänyt euromääräistä korkokatetta, joka on vaikuttanut heikentävästi tuloskehitykseen. Korkokatteen pienenemisen seurauksena pankit ovat pyrkineet parantamaan kannattavuuttaan palkkio- ja muilla tuotoilla sekä toimintaa tehostamalla.

LähiTapiola Pankki on ollut edellä mainitussa kehityksessä mukana. Vuonna 2013 painopisteemme siirtyi lainamyynnistä sijoitusmyyntiin ja muuhun palkkiopohjaiseen toimintaan. Tuloksena oli aikaisempaa selvästi parempi sijoitusmyynti, joka oli Vauras-varainhoitokonseptissamme 2,5-kertainen edelliseen vuoteen verrattuna. Myös arvopaperivälitysasiakkaiden määrä lisääntyi tasaisesti vuoden aikana.

Sijoitusmyynti on luonut omalta osaltaan mahdollisuuksia kannattavaan kasvuun sekä nostanut LähiTapiolan profiilia säästämisen ja sijoittamisen palveluntarjoajana. Sijoitustuotteitamme ovat olleet tilisäästämisen lisäksi LähiTapiola Vauras 20 000–100 000 euroa sijoittaville asiakkaille. Lisäksi sijoittaja-asiakkaille on ollut tarjolla vuoden aikana viisi erillistä pankin sijoitustalletusta.

2,5 Sijoitusmyynti kasvoi -kertaiseksi

Osaksi sijoitusmyynnin ansiosta pankin kokonaisasiakasmäärä kasvoi lähes 20 000 asiakkaalla ja kokonaiskannattavuus parani. Tulos jäi 4 miljoonaan euroon. Sitä heikensivät varaukset S-Pankki-fuusiosta seuraaviin kertaluonteisiin eriin. Tulokseen vaikutti myös se, että LähiTapiolan toimistoissa ympäri Suomen työskennelleet pankkityöntekijät siirtyivät pankin palvelukseen 1.9.2013 toteutetussa liiketoimintasiirrossa ja siitä aiheutui kertaluonteisia ylimääräisiä kuluja.

Asiakastyytyväisyys pysyi hyvänä

Aktiiviasiakkaiden määrän kasvattamisessa emme saavuttaneet tavoitettamme, vaikka asiakastyytyväisyys oli vuonna 2013 edelleen korkea. Asiakkaistamme 87 prosenttia antoi LähiTapiola Pankille hyvän tai erittäin hyvän arvosanan. Pankin viestinä on ollut olla omistaja-asiakkaiden luotettava ja aktiivinen kumppani arjen talouden hallinnassa.

Asiakastyytyväisyyden perusteella olemme onnistuneet tarjoamaan henkilökohtaista palvelua laajan palveluverkoston ja helppokäyttöisten verkkopalvelujen kautta. Asiakas voi valita itselleen soveltuvan asiointitavan ja he suosivat edelleen arjen talousasioissa verkko- ja mobiilipalveluita. Esimerkiksi verkkopankkikirjautumisia oli vuoden aikana noin 7,7 miljoonaa.

Pankki vaihtoi nimensä LähiTapiola Pankiksi 8.6.2013. Nimenmuutos oli myös suuri järjestelmäprojekti. Samassa yhteydessä uusittiin verkkopalvelu ja pankin mobiilipalvelu. Asiakkailta saatu palaute on ollut pääsääntöisesti hyvää.

Fuusio S-Pankin kanssa varmistui

LähiTapiola Pankkia ryhdyttiin kehittämään lähemmäksi asiakkaita yhdessä alueyhtiöiden kanssa vuoden 2013 alkaessa. Tämän seurauksena pankkifuusiosta tehtiin esisopimus loppukeväästä 2013 ja sen toteutuminen varmistui vuoden lopussa.

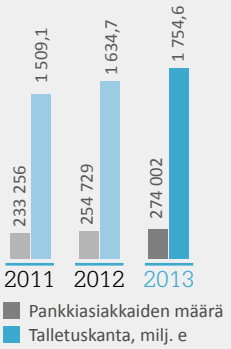
Fuusiossa työt ovat käynnistyneet toimilupaprosessilla ja noin 30 eri integraatioprojektin esiselvityksillä. Uusi S-Pankki aloittaa toimintansa 1.5.2014.

Avainluvut

LähiTapiola Pankin avainluvut

	2013	2012	2011
Liikevaihto, milj. e	60,4	65,5	67,1
Liikevoitto, milj. e	3,4	6,4	4,5
Otto- ja antolainaus, yleisö ja julkisyhteisöt, milj. e			
Talletukset	1 754,6	1 634,7	1 509,1
Luottokanta	1 840,3	1 671,3	1 500,4
Asiakasedut, milj. e	10,3	12,1	11,8
Asiakkaiden lkm	274 002	254 729	233 256

LähiTapiola Pankin asiakasmäärä

Tavoitteet vuodelle 2014

Yhdistyminen S-Pankin kanssa on vuoden 2014 keskeisin tapahtuma. Tässä yhteydessä on varmistettava LähiTapiola Pankin asiakkaiden tyytyväisyys ja palvelutaso. Sijoitusmyynnissä pankkifuusio tuo muutoksia, kun LähiTapiola-rahastot siirtyvät S-Pankin tytäryhtiö FIMiin. Vuonna 2014 tarkentuu myös alueyhtiöiden verkoston asema pankkipalveluiden tarjoajana.

Uuden S-Pankin rakentaminen

Nykyisten asiakkaiden palvelutason ylläpitäminen ja asiakastyytyväisyyden säilyttäminen korkealla.

Alueyhtiöiden hyödyntäminen pankkipalveluiden tarjoajana

Tukeudutaan paikallisen osaamiseen ja verkostoon.

Sijoitusmyynnin jatkaminen

Asiakkaiden kiinnostus sijoituspalveluita kohtaan on edelleen kasvussa.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1.1.–31.12.2013

Pankkikonserni ja LähiTapiola-ryhmä

LähiTapiola Pankki Oyj on LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Vahinkovakuutus) tytäryhtiö ja pankkikonsernin emoyhtiö. Pankkikonserniin yhdistellään LähiTapiola Pankki Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö LähiTapiola Varainhoito Oy ja 34 prosenttisesti omistama omistusyhteysyritys Ab Compass Card Oy Ltd.

LähiTapiola-ryhmän muodostavat edellä mainittujen LähiTapiola Vahinkovakuutuksen, LähiTapiola Pankin ja LähiTapiola Varainhoidon lisäksi LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, TietoTapiola Oy ja 19 vahinkovakuutustoimintaa harjoittavaa alueyhtiötä.

LähiTapiola Pankki Oyj:n kotipaikka on Espoo ja Y-tunnus 1795059-8.

Tilinpäätös laaditaan Suomen lainsäädännön ja Finanssivalvonnan määräysten mukaisesti. Hallitus päätti kokouksessaan 24.10.2013, että vuoden 2013 konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet muutetaan IFRS-standardeista FAS-normistoon. Muutoksella harmonisoitiin LähiTapiola Pankin ja S-Pankin tilinpäätöskäytännöt. Siirtymästä esitetään tilinpäätöksessä siltalaskelmat.

Yhtiömuodon muutos

Tapiola Pankki Oy:n yhtiökokous päätti kokouksessaan 11.4.2013 yhtiömuodon muutoksesta 8.6.2013 alkaen julkiseksi osakeyhtiöksi. Yhtiön nimi on:

LähiTapiola Pankki Oyj
LokalTapiola Bank Abp ruotsiksi
LocalTapiola Bank Plc. englanniksi

Toimintaympäristö

Vuonna 2013 sijoitusmarkkinoiden toimintaympäristössä tapahtui kaksi merkittävää käännettä, joista. ensimmäinen oli maailmantalouden kasvunäkymän vahvistuminen. Euroalueen poikkeuksellisen pitkä taantuma päättyi vuoden toisella neljänneksellä, ja akuutti talouskriisi alkoi helpottaa myös pahimmissa ongelmamaissa. Euroopan toipumisen ansiosta globaali elpyminen ei ollut enää yksin Yhdysvaltain talouskasvun varassa. Toisaalta kehittyvien talouksien suhdannenäkymä säilyi hyvin epävarmana ja alkoi vakautua vasta aivan loppuvuodesta. Myöskään Suomen kokonaistuotanto ei reagoinut maailmantalouden toipumiseen odotetusti, eikä suhdanne kääntynyt oleellisesti parempaan vielä vuoden 2013 aikana.

Toisen merkittävä käänne tapahtui keskuspankkien rahapolitiikassa. Keväällä Yhdysvaltain keskuspankki FED alkoi viestittää mahdollisesta tarpeesta vähentää rahatalouden elvytystoimia. FED:n uudet linjaukset vaikuttivatkin sijoitusmarkkinoihin erittäin voimakkaasti, sillä keskuspankkien tarjoama likviditeetti on merkittävästi tukenut omaisuusarvojen kehitystä. Kesän aikana korot nousivat ja riskilisät levenivät. Erityisen voimakkaasti riskien uudelleenhinnoittelusta kärsivät kehittyvien talouksien korkomarkkinat, jotka viime vuosien aikana olivat hyötyneet runsaasta likviditeetistä ehkä kaikkein eniten. Osakemarkkinat toipuivat kesäkuun kurssilaskujen jälkeen verrattain nopeasti, sillä paranevat makrotalouden tunnusluvut kannustivat riskinottoon sijoitusmarkkinoilla.

Riskillisten omaisuuserien nousu vauhdittui jälleen syksyllä, kun FED yllätti markkinat ja ilmoitti toistaiseksi pidättäytyvänsä niin sanotusta määrällisen elvytyksen vähentämisestä. Yhdysvaltain ja Saksan pitkät korot laskivat selvästi kesän huipputasoilta. Edes Yhdysvaltain liittovaltion budjettikiista ja hallinnon sulkeminen lokakuun alussa eivät aiheuttaneet merkittäviä häiriöitä markkinoilla.

Pääomaisuusluokista osakkeet menestyivät vuonna 2013 selvästi parhaiten. Teollisuusmaiden osakekurssit nousivat euromääräisesti keskimäärin yli 19 prosenttia. Kehittyvät markkinat kärsivät kasvun rakenteellisesta hidastumisesta sekä rahatalouden kiristymiseen liittyvistä peloista. Kehittyvien talouksien osakkeiden hinnat laskivat euroissa keskimäärin lähes seitsemän prosenttia. Korkosijoituksissa euroalueen valtionlainat tuottivat keskimäärin 2,2 prosenttia. Valuuttamarkkinoilla euro vahvistui suhteessa kaikkiin päävaluuttoihin. Yhdysvaltain dollari heikkeni euroon nähden 4,4 prosenttia, Ison-Britannian punta 2,1 prosenttia ja Japanin jeni peräti 20,8 prosenttia.

Korot ja sijoitusrahastomarkkinat

Viitekorot ovat pysyneet koko vuoden 2013 ajan alhaisina. 12 kuukauden Euribor-korko oli 31.12.2013 0,556 prosenttia (0,543 %). LähiTapiola Prime -korkoa laskettiin 24.6.2013 1,500 prosentista 1,400 prosenttiin ja 25.10.2013 1,200 prosenttiin.

Pitkään alhaalla pysynyt korkotaso on rajoittanut pankkien luotonannon korkotuottoja. Varainhankinnan kustannukset eivät ole laskeneet vastaavasti. Tästä johtuen pankkien korkokatteen kehitys on perustunut marginaalien kasvamiseen.

Pankkien kustannuksia ovat lisänneet muun muassa laajentunut sääntely ja pankkivero. Lisääntyneiden kustannusten vuoksi luotonannosta perittävät korkomarginaalit ovat kasvaneet.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen pääomat olivat vuoden lopussa 75,1 miljardia euroa (66,3 mrd. €). Nettomerkinnät Suomeen rekisteröityihin rahastoihin olivat 4,6 miljardia euroa ja markkina-arvojen nousun vaikutus 4,2 miljardia euroa.

Näkymä vuodelle 2014

Maailmantalouden kasvu vauhdittui vuoden 2013 jälkipuoliskolla, ja teollisuusmaiden ennakoivat suhdanneosoittimet ennustavat suhdanteiden vahvistuvan myös alkuvuonna 2014. Kokonaisuutena vuodesta 2014 on tulossa talouskasvun suhteen edellisvuotta parempi.

Euroalueella talouden perusvire on vuodentakaista myönteisempi, mutta voimakasta noususuhdannetta ei silti ole näköpiirissä. Parhaimmillaan on luvassa vain lievää positiivista kasvua. Korkea työttömyys sekä maltillinen palkkojen nousu hidastavat kulutuskysynnän toipumista. Toisaalta kasvunäkymän heikkous ei kannusta investointei-

hin ja julkinen valta joutuu säästämään. Maailmankauppaan vaikuttivat kilpailulliset devalvaatiot, jotka hidastivat euroalueen viennin kehitystä. Kestävän kasvun lähteet ovat siis vielä vähissä.

Merkittävimmissä kehittyvissä talouksissa bruttokansantuotteen kehitys asettuu vuoden 2014 aikana lähelle uutta pitkän aikavälin kasvu-uraa. Kiinan ja Intian osalta tämä tarkoittaa kuudesta seitsemään prosentin kasvua ja Brasiliassa sekä Venäjällä kolmesta neljään prosentin kasvuvauhtia. Kehittyvien markkinoiden sisällä kasvun painopiste on siirtymässä niin sanotuista BRIC -maista uusille, vähemmän kehittyneille alueille. BRIC -maissa kasvua jarruttavat useat rakenteelliset ongelmat, kuten vinoutunut kysyntärakenne, tehoton julkinen sektori sekä työvoiman osaamisen pullonkaulat. Sen sijaan esimerkiksi monet Afrikan valtiot ovat siirtymässä entistä voimakkaamman kasvun vaiheeseen.

Sijoitusmarkkinoiden kannalta toimintaympäristön näkymä on edelleen varsin suotuisa: talouden muutostekijät ovat positiivisia, mutta talouskasvu pysyy päämarkkina-alueilla vielä pitkään niin hitaana, että keskuspankit eivät voi kiristää rahapolitiikkaansa merkittävästi. Sijoitustoiminnan riskejä kuitenkin voimistavat talouksien rakennemuutokset ja niihin liittyvät poliittiset riskit sekä globaalin suhdannekierron heikentynyt ennustettavuus.

Palvelut

LähiTapiola Pankki Oyj ja sen tytäryhtiö LähiTapiola Varainhoito Oy tarjoavat LähiTapiola-ryhmän asiakkaille kattavan pankki- ja sijoituspalveluihin erikoistuneen konttoriverkoston ja puhelinpalvelun. Koko maan kattava konttoriverkosto palvelee laina- ja sijoitusasiakkaita. Verkkopalvelut ovat ympäri vuorokauden käytettävissä tili-, laina-, rahasto- ja vakuutusasioissa, arvopaperipalvelu mukaan lukien. Verkkopalvelujen lisäksi asiakkaillamme on valittavissaan tarkoituksenmukaiset maksu- ja luottokortit sekä mobiilipalvelu. Verkko- ja mobiilipalvelut uudistettiin kesäkuussa. Uudistuksella parannimme pankkipalveluiden käytettävyyttä. Tarjoamme asiakkaille varainhoitoa Private- ja Varallisuusasiakkaille sijoituskonsepteilla.

LähiTapiola Varainhoito Oy perusti lokakuussa uuden korkorahaston, LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko. Rahaston sijoitusten pääpaino on pohjoismaisten yritysten velkakirjalainoissa.

Pankki on rekisteröitynyt LähiTapiola Vahinkovakuutusyhtiöiden ja LähiTapiola Henkivakuutusyhtiön vakuutusasiamieheksi.

Asiakkaat

Pankkitoiminnassa asiakasmäärä kasvoi 19 273 asiakkaalla yltäen vuoden lopussa 274 002 pankkiasiakkaaseen (254 729).

LähiTapiola-rahastojen asiakasmäärä kasvoi 2 999 asiakkaalla nousten 34 422 rahastoasiakkaaseen (31 423). Osuudenomistajien lukumäärä nousi 70 070 asiakkaaseen (63 249).

Pankkikonsernin riskienhallinta

LähiTapiola Pankki -konsernin yhtiöiden hallituksilla on kokonaisvastuu riskienhallinnasta. Hallitukset määrittävät eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Yhtiöissä laaditaan vuosittain riskienhallintasuunnitelmat, jotka hyväksytään hallituksissa. Hallitukset seuraavat säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallintaa ohjaavat ja valvovat pankkikonsernin riskienhallintatoimikunta ja tasehallintatoimikunta. Toimikuntien työtä ohjaavat yhtiöryhmän vastaavat toimielimet.

Liiketoiminnoissa tunnistetaan ja analysoidaan toimintaa tai tavoitteita uhkaavat riskit sekä strategia- ja vuosisuunnittelussa että päivittäisessä toiminnassa. Riskeihin varautumisen tärkeys arvioidaan analysoimalla niiden toteutumisen todennäköisyys ja vaikutukset. Riskienhallintasuunnitelmissa määritellään riskienhallintatoimenpiteet ja niiden vastuutus.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu riskienhallintajohtajalle, joka ei vastaa operatiivisesta liiketoiminnasta. Sisäinen tarkastus tukee johtoa ja hallitusta valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä. LähiTapiola-ryhmän hallintoneuvostojen yhteistyövaliokuntaa avustava Tarkastusvaliokunta valvoo ja arvioi osaltaan riskejä.

Pankkikonsernin toiminnan merkittävimmät riskit liittyvät luotonantoon. Muita toiminnan kannalta tärkeitä riskilajeja ovat markkinariskit, operatiiviset riskit, toimintaympäristön riskit ja strategiset riskit.

Riskienhallinnan periaatteissa ei ole tapahtunut muutoksia edellisestä vuodesta.

Riskikartoitukset

Strategisille ja operatiiviselle riskeille lasketaan riskikartoituksiin ja toiminnan laajuuteen perustuvat pääomavaatimukset. Pääomavaatimukset ovat osa taloudellisen pääoman laskennan mallia.

Pankkikonsernin sisäinen vakavaraisuuden hallintaprosessi (ICAAP), jolla määritellään taloudellisen pääoman määrä, on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tarkempi kuvaus riskienhallinnasta

Tilinpäätöksen riskiliitetiedoissa kerrotaan tarkemmin riskienhallinnan organisoinnista, eri riskilajien valvonnasta sekä riskitasoista.

Tunnusluvut ja vakavaraisuus

Pankkikonsernin vakavaraisuussuhde oli 16,4 prosenttia (12,7 %) ja ensisijaisten omien varojen suhde oli 15,3 prosenttia (10,9 %).

Vakavaraisuuden tunnuslukujen kehitykseen on vaikuttanut luottokannan ja yrityssaamisten kasvu sekä oman pääoman vahvistaminen osakeannilla.

Tunnusluvut Pankkikonserni	2013	2012	2011
Korkokate, milj. €	18,9	19,3	17,8
Liikevoitto, milj. €	7,5	5,9	4,7
Kulu-tuotto -suhde	0,9	0,9	0,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	5,5	5,6	4,9
Ensisijaisten omien varojen suhde, %	15,3	10,9	10,5
Vakavaraisuus-%	**16,4**	**12,7**	**14,1**

Pankkikonsernin oman pääoman tuotto (ROE) oli 5,5 prosenttia (5,6 %). Kulu-tuotto -suhde pysyi ennallaan, ollen 0,9.

Tunnuslukuja ja vakavaraisuuslaskelman osa-alueita on esitetty tarkemmin tilinpäätöksessä ja sen liitetiedoissa.

Pankkikonsernin tase, taseen ulkopuoliset sitoumukset ja hallinnoitavat varat

Saamistodistukset, jotka sisältävät myös Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset, olivat yhteensä 153,5 miljoonaa euroa (170,3 milj. €).

Tase	31.12.2013	31.12.2012	muutos
Pankkikonserni	milj. €	milj. €	%
Saamistodistukset yht.	153,5	170,3	-9,8 %
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yht.	1 840,3	1 671,3	10,1 %
Lainat	1 825,5	1 665,4	9,6 %
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yht.	1 766,9	1 696,0	4,2 %
Talletukset	1 751,9	1 634,4	7,2 %
Oma pääoma	143,6	108,3	32,6 %
Taseen loppusumma	2 177,8	2 057,1	5,9 %
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	79,1	80,5	-1,8 %

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat vuoden lopussa 1 840,3 miljoonaa euroa (1 671,3 milj. €), jossa kasvua 169,0 miljoonaa euroa. Lainakanta kasvoi 9,6 prosenttia, mikä ylittää toimialan keskimääräisen kotitalouksien lainakannan kasvun (2,2 %). Talletuskanta kasvoi 7,2 prosenttia. Samanaikaisesti toimialalla kotitalouksien talletuskanta supistui (–0,7 %). Velat yleisölle ja julkisyhteisöille olivat yhteensä 1 766,8 miljoonaa euroa (1 696,0 milj. €), josta talletusten osuus oli 1 751,9 miljoonaa euroa (1 634,4 milj. €). Taseen ulkopuolisia sitoumuksia oli 79,1 miljoonaa euroa (80,5 milj. €).

Pankkikonsernin oma pääoma oli 143,6 miljoonaa euroa (108,3 milj. €). 24.6.2013 toteutetussa osakeannissa osakepääomaa korotettiin 9,0 miljoonaa euroa ja vapaan oman pääoman rahastoa 21,0 miljoonaa euroa. Osakepääoman korotus rekisteröitiin 3.9.2013. Osakeanti suunnattiin yhtiön omistajille. Oman pääoman muusta muutoksesta 7,0 miljoonaa euroa syntyi tilikauden voitosta ja loput käyvän arvon rahaston muutoksesta.

Pankilla on yksi osakesarja, jonka omistus jakautuu seuraavasti:

LähiTapiola Pankki Oyj:n osakekannan jakautuminen	Osakemäärä, kpl	Osuus osakkeista, äänistä %
LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö	59 242	78,0
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	12 122	16,0
LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	4 544	6,0
Yhteensä	**75 908**	**100,0**

Yhtiölle ei ole tullut tai otettu pantiksi omia osakkeita eikä niitä ole luovutettu tai mitätöity.

Pankkikonsernin hallinnoitavat varat kasvoivat vuoden aikana 9,6 prosenttia 10 547,8 miljoonaan euroon (9 627,2 milj. €).

Hallinnoitavat varat	31.12.2013	31.12.2012	muutos
Pankkikonserni	milj. €	milj. €	%
Talletukset	1 751,9	1 634,4	7,2 %
Muut rahoitusvelat	62,6	104,9	-40,3 %
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	139,9	131,7	6,2 %
Muut asiakasvarat	8 593,4	7 756,1	10,8 %
Yhteensä	**10 547,8**	**9 627,2**	**9,6 %**

Hallinnoitavien varojen määrän merkittävin kasvu, 837,3 miljoonaa euroa, oli muissa asiakasvaroissa. Ne koostuvat Varainhoidon hallinnoimista rahastopääomista ja asiakasvaroista, jotka kasvoivat yhteensä 10,8 prosenttia 8 593,4 miljoonaan euroon (7 763,2 milj. €). LähiTapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen rahastopääomat nousivat tilikauden aikana 23,7 prosenttia 2 972,8 miljoonaan euroon (2 403,7 milj. €). Nettomerkintöjä oli 358,5 miljoonaa euroa (524,9 milj. €).

LähiTapiola Varainhoito oli Suomen kahdeksanneksi suurin rahastoyhtiö.

Tilikauden tulos

Pankkikonsernin liikevoitto oli 7 528 tuhatta euroa (5 879 tuhatta €) ja tilikauden voitto 6 970 tuhatta euroa (5 907 tuhatta €).

Tuloslaskelma	1-12/2013	1-12/2012	muutos
Pankkikonserni	1 000 €	1 000 €	%
Liikevoitto (ennen veroja)	7 528	5 879	28,0 %
Tilikauden voitto	6 970	5 907	18,0 %
Korkokate	18 876	19 330	-2,3 %
Palkkiotuotot netto	35 761	27 947	28,0 %
Hallintokulut	-46 763	-41 156	13,6 %
Arvonalentumistappiot	89	-220	-140,5 %

Korkokatteen kehitystä rasitti alhainen korkotaso, jota kompensoi marginaalitasojen nousu. Korkokate, 18 876 tuhatta euroa (19 330 tuhatta €), laski 2,3 prosenttia.

Palkkiotuotot nettona kasvoivat 28,0 prosenttia ollen 35 761 tuhatta euroa (27 947 tuhatta €). Palkkiotuottojen kasvuun vaikuttivat Varainhoidon vertailukauden palkkiotuottoja vähentänyt kertaluontoinen erä sekä rahastopääomien kasvu ja sijoitusmarkkinoiden elpyminen. Myös LähiTapiolan integraatio edisti rahastomerkintöjen kasvua.

Hallintokulut olivat 46 763 tuhatta euroa (41 156 tuhatta €). Niistä henkilöstökulujen osuus oli 18 189 tuhatta euroa (13 269 tuhatta €).

Luottotappiot pysyivät alhaisina. Luotto- ja arvonalentumistappiokirjaukset luotoista vähenivät perittyjen maksujen ansiosta 89 tuhanteen euroon (–220 tuhatta €). Vuoden 2013 kirjausten yhteisvaikutus paransi tuloslaskelman liikevoittoa.

Pankin hallinto, henkilöstö ja konttoriverkosto

LähiTapiola Pankki Oyj:n hallitukseen kuului 11.4.2013 alkaen kuusi jäsentä, joiden toimikausi on kolme vuotta. Hallitusten jäsenillä tulee olla luottolaitoslain mukaan sellainen yleinen luottolaitostoiminnan tuntemus kuin luottolaitoksen toiminnan luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Hallitus kokoontui vuonna 2013 43 kertaa. Kokouksien osallistumisprosentti oli 92,5.

LähiTapiola Pankki Oyj:n hallituksen jäsenet:
Harri Lauslahti (s. 1961)
puheenjohtaja 11.4.2013 alkaen
- kauppatieteiden maisteri
- yhtiöryhmän johtaja LähiTapiola-ryhmä

Leevi Ainasoja (s. 1960)
- MBA
- toimitusjohtaja LähiTapiola Kainuu-Koillismaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Jari Eklund (s. 1963) puheenjohtaja 11.4.2013 asti
- kauppatieteiden maisteri
- yhtiöryhmän johtaja LähiTapiola-ryhmä

Hanna Hiidenpalo (s. 1966)
- kauppatieteiden maisteri
- johtaja, sijoitustoiminta LähiTapiola Eläkeyhtiö

Jukka Kinnunen (s. 1957)
- kauppatieteiden maisteri
- toimitusjohtaja LähiTapiola Vahinkovakuutus

Erik Valros (s. 1973)
- ekonomi
- toimitusjohtaja LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Matti Inha (s. 1949) 11.4.2013 asti
- oikeustieteen kandidaatti
- toimitusjohtaja Suomen Hypoteekkiyhdistys

LähiTapiola Pankki Oy:n johtoryhmän jäsenet:
Marja Pajulahti (s. 1966) toimitusjohtaja
- oikeustieteen kandidaatti

Eero Saloranta (s. 1962) toimitusjohtajan sijainen
- insinööri, MBA
- pääomamarkinoista vastaava johtaja,

Sanna Holm (s. 1974) 1.4.2013 alkaen
- kauppatieteiden maisteri
- henkilöasiakasliiketoiminnasta vastaava johtaja

Heikki Honkanen (s. 1950)
- taloustieteiden maisteri, MBA
- talousjohtaja

Päivi Hyvärinen (s. 1966) 1.7.2013 alkaen
- valtiotieteen maisteri, eMBA
- riskienhallinnasta vastaava johtaja

Kaija Jokiharju (s. 1964)
- datamerkonomi
- IT- ja verkkopalveluiden kehityksestä vastaava johtaja

Antti Kalliokoski (s. 1969)
- diplomi-insinööri
- yritys- ja maatilaliiketoiminnasta vastaava johtaja

Tapani Nyrhi (s. 1962)
- oikeustieteen kandidaatti, MBA
- luotonannosta vastaava johtaja

Satu Norhomaa (s. 1974) 1.6.2013 asti
- tradenomi, BBA
- säästämisestä ja sijoittamisesta vastaava johtaja

Tilikauden aikana pankkikonsernissa oli henkilöstöä keskimäärin 230. Voimakas kasvu johtuu asiakaspuhelinpalvelun, lakiasianpalveluiden, taloushallinnon, riskienhallinnan ja konttoriverkoston henkilöstön siirtymisestä LähiTapiola Vahinkovakuutuksesta pankin palvelukseen. Liiketoimintasiirroissa siirtyi kevään ja syksyn aikana yhteensä 190 henkilöä.

Henkilöstö keskimäärin	2013	2012	muutos-%
Pankkitoiminta	179	113	58,4
Varainhoito	51	50	1,6
Yhteensä	**230**	**163**	41,0

Pankkikonserni ostaa palveluita myös yhtiöryhmän muilta yhtiöiltä ylläpitääkseen palveluverkostoa ympäri Suomen.

Pankkikonsernissa noudatetaan LähiTapiola-ryhmän palkka- ja palkitsemisjärjestelmiä. Järjestelmät suunnitellaan ja valmistellaan henkilöstöpalveluiden johdolla yhteistyössä talous- ja riskienhallintapalveluiden sekä liiketoiminnan edustajien kanssa mukaan lukien alueyhtiöiden ja hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunnan edustus. Tarvittaessa käytetään ulkopuolista konsulttia. LähiTapiola-ryhmän palkka- ja palkitsemispolitiikasta sekä palkitsemisjärjestelmistä päättää hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta pääjohtajan sekä hallituksen jäsenten ja varajäsenten osalta. Muiden osalta päätökset tehdään yhtiöiden hallituksissa.

Johdon palkkiot perustuvat yhtiöryhmän strategiaan. Tulospalkkiomittarit perustuvat toiminnan tavoitteiden tunnuslukuihin. Palkkio määräytyy edellä mainittujen tekijöiden toteuma-asteen, toimeen perustuvan maksimipalkkioprosentin ja vuosipalkan tulona. Maksimipalkkioprosentit vaihtelevat 30 ja 83 välillä.

Toimihenkilöiden tulospalkkion määrä on enintään seitsemän prosenttia vuosipalkasta lukuun ottamatta joitakin sijoitus- ja varainhoitotoiminnassa sekä riskienhallinnassa toimivia asiantuntijoita, joiden maksimipalkkio voi olla enintään 83 prosenttia vuosipalkasta. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tuloskeskusteluissa.

Osalla ryhmän sijoitusorganisaatioon kuuluvista henkilöistä on ollut oma pitkän aikavälin tulospalkkiomallinsa, jossa palkkio on määräytynyt kolmen vuoden jaksolla indeksiin verrattavien sijoitustuottojen perusteella. Palkkiotasojen vaihteluväli oli vuositasolla 10–33 prosenttia vuosipalkasta.

Lisäksi LähiTapiola-ryhmän vuonna 1991 perustettuun henkilöstörahastoon siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkioerä, joka määräytyy henkilöstörahastolain mukaisesti pääosin yhtiöiden tulosten perusteella. Muita tekijöitä ovat tehokkuus ja kasvu. Voittopalkkiosiirto on vähennetty ennakkoarvion mukaisena tilikauden tuloksesta.

LähiTapiola Pankki Oyj on antanut selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästään Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 54 (15.6.2010) mukaisesti. LähiTapiola Pankin hallinnoinnissa noudatetaan hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu rahoitusalaa koskevaan lainsäädäntöön sekä Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin. Selvitys sekä hallinnointikoodin edellyttämät tiedot koko laajuudessaan löytyvät yhtiön verkkosivuilta www.lahitapiola.fi.

LähiTapiola Pankki Oyj:n tilintarkastajana toimii KPMG Oy Ab, KHT-yhteistö, jonka nimeämä päävastuullinen tilintarkastaja on Mikko Haavisto, KHT.

Tulevat tapahtumat

LähiTapiola-ryhmän ja S-ryhmän välillä solmittiin 6.6.2013 julkaistu sopimuskokonaisuus, jossa sovittiin myös S-Pankin ja LähiTapiola Pankin yhdistymisestä uudeksi S-Pankiksi. S-ryhmä omistaa uudesta 1.5.2014 toimintansa aloittavasta pankista 75 prosenttia ja LähiTapiola-ryhmä 25 prosenttia. Samalla sovittiin LähiTapiola Varainhoidon rahastoliiketoiminnan siirrosta S-ryhmän konserniin (FIM Varainhoito Oy:lle) ja LähiTapiola Varainhoidon osakkeiden myynnistä LähiTapiola-ryhmän muille yhtiöille. Siirto on tarkoitus toteuttaa 1.3.2014. LähiTapiola Varainhoito Oy jatkaa toimintaansa itsenäisenä ja näkemyksellisenä varainhoitajana, joka hoitaa entiseen tapaan myös nykyisin hallinnoimiensa rahastojen sijoitustoiminnan sekä muiden varainhoitoasiakkaiden sijoitussalkut. Muutokset eivät edellytä asiakkailta toimenpiteitä.

Rahastojen hallinnon siirron yhteydessä yhtiö luopuu rahastoyhtiötoimiluvasta ja hakee sijoituspalveluyrityksen toimilupaa.

Hallituksen ehdotus vuoden 2014 yhtiökokoukselle

Hallitus ehdottaa vuoden 2014 yhtiökokoukselle, että LähiTapiola Pankki Oyj:n tilivuoden voitto 3 999 210,39 euroa siirretään edellisten kausien voitto/tappio -tilille ja että osinkoa ei jaeta.

LÄHITAPIOLA PANKKI OYJ – PANKKIKONSERNIN TILINPÄÄTÖS

Pankkikonsernin tase ja tuloslaskelma (FAS)

TASE

	31.12.2013	31.12.2012	(liitteen
VASTAAVAA	**1 000 €**	**1 000 €**	numero)
Käteiset varat	126 149	91 228	(K20)
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset			
Valtion velkasitoumukset	13 104	27 838	
Muut	113 388	50 867	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	126 492	78 705	(K3,K17,K18,K19,K20)
Saamiset luottolaitoksilta			
Vaadittaessa maksettavat	765	27 756	
Muut	19 813	52 108	
Saamiset luottolaitoksilta	20 578	79 864	(K1,K17,K18,K20)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Vaadittaessa maksettavat	14 777	5 907	
Muut	1 825 505	1 665 365	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 840 282	1 671 271	(K2,K17,K18,K20,K45,K47)
Leasingkohteet	13 936	9 597	(K4)
Saamistodistukset			
Muilta	27 021	91 566	
Saamistodistukset	27 021	91 566	(K3,K17,K18,K19,K20)
Osakkeet ja osuudet	492	8 623	(K5,K19,K20)
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä	1 961	1 852	(K5,K19,K20,K47,K48)
Johdannaissopimukset	1 248	564	(K6,K18,K19,K20)
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	7 171	9 949	
Aineettomat hyödykkeet	7 171	9 949	(K7,K8)
Aineelliset hyödykkeet			
Muut aineelliset hyödykkeet	289	459	
Aineelliset hyödykkeet	289	459	(K8)
Muut varat	5 601	7 508	(K9,K41)
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 606	4 571	(K10)
Laskennalliset verosaamiset	2 000	1 372	(K11)
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 177 824**	**2 057 129**	

VASTATTAVAA	31.12.2013 1 000 €	31.12.2012 1 000 €	(liitteen numero)
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille			
Keskuspankeille	30 000	30 000	
Luottolaitoksille			
Vaadittaessa maksettavat	132	28	
Muut	17 500	13 250	
Luottolaitoksille	17 632	13 278	
Velat luottolaitoksille	47 632	43 278	(K17,K18,K20)
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Talletukset			
Vaadittaessa maksettavat	1 448 422	1 269 347	
Muut	303 431	365 076	
Talletukset	1 751 853	1 634 423	
Muut velat			
Muut	15 000	61 593	
Muut velat	15 000	61 593	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 766 853	1 696 016	(K17,K18,K20)
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			
Joukkovelkakirjalainat	2 435	2 380	
Muut	137 442	129 345	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	139 877	131 725	(K12,K17,K18,K20)
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 252	549	(K13,K18,K19,K20)
Muut velat			
Muut velat	43 514	44 023	
Muut velat	43 514	44 023	(K14,K41)
Siirtovelat ja saadut ennakot	10 032	7 738	(K15)
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			
Muut	25 000	25 000	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	25 000	25 000	(K16,K17,K18,K20,K24)
Laskennalliset verovelat	20	500	(K11)
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	**2 034 180**	**1 948 828**	

	31.12.2013 1 000 €	31.12.2012 1 000 €	(liitteen numero)
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS			
Osakepääoma	49 340	40 370	(K21,K22,K23,K25)
Ylikurssirahasto	48 100	48 100	(K21)
Muut sidotut rahastot			
Käyvän arvon rahasto			
Käypään arvoon arvostamisesta	-100	1 528	
Käyvän arvon rahasto	-100	1 528	
Muut sidotut rahastot	-100	1 528	(K21)
Vapaat rahastot			
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	70 104	49 073	
Vapaat rahastot	70 104	49 073	(K21)
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-30 769	-36 676	(K21)
Tilikauden voitto (tappio)	6 970	5 907	(K21)
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS YHTEENSÄ	**143 644**	**108 302**	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 177 824**	**2 057 129**	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET			
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			
Takaukset ja pantit	11 920	12 266	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset			
Muut	67 170	68 282	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	**79 090**	**80 547**	(K37,K40)

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012	(liitteen
	1 000 €	1 000 €	numero)
Korkotuotot	31 787	40 675	(K26,K27)
Korkokulut	-12 911	-21 345	(K26)
KORKOKATE	**18 876**	**19 330**	
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	121	87	(K28)
Palkkiotuotot	40 364	32 446	(K29)
Palkkiokulut	-4 603	-4 499	(K29)
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot			
Arvopaperikaupan nettotuotot	7	-13	
Valuuttatoiminnan nettotuotot	141	70	
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	148	57	(K30)
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	1 213	184	(K31)
Liiketoiminnan muut tuotot	7 012	5 793	(K32)
Hallintokulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-14 520	-10 572	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-2 990	-2 221	
Muut henkilösivukulut	-679	-476	
Henkilösivukulut	-3 669	-2 697	
Henkilöstökulut	-18 189	-13 269	(K38,K44,K46)
Muut hallintokulut	-28 574	-27 887	(K42)
Hallintokulut	-46 763	-41 156	
Poistot ja arvonalentumiset			
aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-3 955	-2 358	(K8,K34)
Liiketoiminnan muut kulut	-5 082	-3 713	(K33,K50)
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	89	-220	(K2, K35)
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	109	-73	(K47,K48)
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	**7 528**	**5 879**	
Tuloverot	-558	28	(K11)
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) verojen jälkeen	**6 970**	**5 907**	
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) vähemmistön osuuden jälkeen	**6 970**	**5 907**	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	6 970	**5 907**	

Pankkikonsernin rahoituslaskelma

EPÄSUORA RAHAVIRTALASKELMA	2013 1 000 €	2012 1 000 €
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto (tappio)	**7 528**	**5 879**
Liikevoittoon tehdyt oikaisut	4 929	236
Maksetut tuloverot	325	989
Liiketoiminnan varojen lisäys(-) / vähennys(+)		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-169 198	-171 209
Leasingkohteet	-4 338	-1 622
Saamistodistukset	-39 126	74 952
Osakkeet ja osuudet	8 240	-15
Muut varat	3 616	-4 740
Liiketoiminnan varojen lisäys(-) / vähennys(+)	**-200 806**	**-102 634**
Liiketoiminnan velkojen lisäys(+) / vähennys(-)		
Velat luottolaitoksille	4 354	23 841
Velat yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	70 801	70 570
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	8 487	15 919
Muut velat	-3 090	9 245
Liiketoiminnan velkojen lisäys(+) / vähennys(-)	80 551	119 575
Liiketoiminnan rahavirta (A)	**-107 473**	**24 045**
Investointien rahavirta		
Investoinnit(-)	-1 146	-1 132
Investointien vähennykset ja tuotot(+)	268	87
Investointien rahavirta (B)	**-878**	**-1 046**
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman lisäys (osakeanti)(+)	30 001	0
Rahoitusvelkojen vähennys(-)	0	-10 000
Rahoituksen rahavirta (C)	**30 001**	**-10 000**
Rahavarojen muutos	**-78 350**	**12 999**
Rahavarat tilikauden alussa	225 077	212 078
Rahavarat tilikauden lopussa	146 727	225 077
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys(+) / vähennys(-)	**-78 350**	**12 999**
Rahoituslaskelman liitetiedot		
Rahoituslaskelmassa esiintyvät rahavarat sisältävät:		
Käteiset varat	126 149	91 228
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	765	27 756
Rahavaroihin luettavat saamiset luottolaitoksilta	19 813	52 108
Rahavaroihin luettavat saamistodistukset	0	53 986
Yhteensä	**146 727**	**225 077**
Oikaisut liikevoittoon erän erittely:		
Korkotuotot	43	58
Korkokulut	-1 076	-1 359
Osingot	-121	-87
Poistot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	3 955	2 358
Arvonalentumistappiot	187	314
Muut oikaisut	2 049	-1 122
Osuus osakkuusyritysen tuloksista	-109	73
Yhteensä	**4 929**	**236**

Pankkikonsernin tunnusluvut

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011
Saamiset luottolaitoksilta, milj. €	20,6	79,9	123,0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, milj. €	1 840,3	1 671,3	1 500,4
Velat luottolaitoksille, milj. €	47,6	43,3	19,4
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille, milj. €	1 766,9	1 696,0	1 625,5
Oma pääoma, milj. €	143,6	108,3	101,5
Taseen loppusumma, milj. €	2 177,8	2 057,1	1 942,8
Vastuusitoumukset, milj. €	79,1	80,5	74,1
Korkokate, milj. €	18,9	19,3	17,8
Liikevaihto, milj. €	80,6	79,2	81,0
Liikevoitto, -tappio, milj. e	7,5	5,9	4,0
liikevaihdosta, %	9,3	7,4	4,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	5,5	5,6	4,9
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,3	0,3	0,2
Omavaraisuusaste, %	6,6	5,3	5,2
Kulu-tuotto -suhde	0,9	0,9	0,9
VAKAVARAISUUS Basel II mukaan	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011
Ensisijaiset omat varat yhteensä, milj. €	133,6	94,5	87,4
Toissijaiset omat varat yhteensä, milj. €	8,9	15,6	29,7
Omien varojen vähimmäisvaatimus, milj. €	69,7	69,6	66,5
Vakavaraisuussuhde ensisijaiset omat varat, %	15,3	10,9	10,5
Vakavaraisuussuhde, %	16,4	12,7	14,1

Laskentakaavat

Oman pääoman tuotto prosentteina (ROE) = 100 x $\frac{\text{Liikevoitto/-tappio - Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistöosuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Koko pääoman tuottoprosentteina (ROA) = 100 x $\frac{\text{Liikevoitto/-tappio - Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Omavaraisuusaste prosentteina = 100 x $\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}}$

Kulu-tuotto -suhde = $\frac{\text{Hallintokulut + Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä + Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate + Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + Nettopalkkiotuotot + Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot + Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}}$

Liikevaihto = Korkotuottojen, Leasingtoiminnan tuottojen, Oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuottojen, Palkkiotuottojen, Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottojen, Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuottojen, Suojauslaskennan nettotuloksen, Sijoituskiinteistöjen nettotuottojen ja Liiketoiminnan muiden tuottojen yhteenlaskettu määrä

Pankkikonsernin tilinpäätöksen liitetiedot

1. Liitetiedot pankkikonsernin laatimisperiaatteista

1.1. Yleiset tiedot

LähiTapiola Pankki Oyj on LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Vahinkovakuutus) tytäryhtiö.

LähiTapiola Pankki -konsernin emoyhtiö on LähiTapiola Pankki Oyj (y-tunnus 1795059-8) ja kotipaikka Espoo. Yhtiön osoite on Revontulentie 7, 02100 Espoo.

LähiTapiola Pankki -konserniin kuuluu sen tytäryhtiö, LähiTapiola Varainhoito Oy (100 %) ja omistusyhteysyritys (34 %) Ab Compass Card Oy Ltd.

LähiTapiola Pankki Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 26.2.2014 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

1.2. Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

Seuraavassa esitetään tässä konsernitilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

LähiTapiola Pankki Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolakia ja -asetusta, lakia luottolaitostoiminnasta, valtiovarainministeriön asetusta luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita sekä kirjanpitolautakunnan yleisohjeita.

Hallitus päätti kokouksessaan 24.10.2013, että vuoden 2013 konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet muutetaan IFRS-standardeista FAS-normistoon. Muutoksella harmonisoitiin LähiTapiola Pankin ja S-Pankin tilinpäätöskäytännöt. Siirtymästä esitetään tilinpäätöksessä siltalaskelmat.

1.2.1. Laatimisperusta

Konsernitilinpäätöksen arvostamisperusteena on alkuperäinen hankintameno, ellei tilinpäätösperiaatteissa toisin mainita. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ilmoiteta.

LähiTapiola Pankki -konserni esittää Finanssivalvonnan määräyksien mukaiset Pilari III -vakavaraisuustiedot osana tilinpäätöstä ja soveltuvin osin toimintakertomuksessa.

1.2.2. Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Konsernitilinpäätöksen muodostaa emoyhtiö LähiTapiola Pankki Oyj ja sen tytäryhtiö Tapiola Varainhoito Oy (omistusosuus 100 %) sekä osakkuusyritys Ab Compass Card Oy Ltd (omistusosuus 34 %).

Tytäryrityksiä ovat kaikki sellaiset yritykset, joissa konsernilla on oikeus määrätä talouden ja toiminnan periaatteista. Määräysvalta perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yli puolet äänivallasta. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen.

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmällä. Ostetun liiketoiminnan varat, velat sekä ehdolliset varat ja velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Määrä, jolla luovutettu vastike ylittää konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta, merkitään taseeseen liikearvoksi. Konserniliikearvo on poistettu tasapoistoina 10 vuodessa.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä tuotot ja kulut eliminoidaan. Tytäryritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Osakkuusyrityksiä ovat kaikki yritykset, joissa konsernilla on 20–50 prosenttia äänivallasta. Osakkuusyrityksiin tehdyt sijoitukset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, ja alun perin ne kirjataan hankintamenon määräisinä. Konsernin osuudet osakkuusyrityksissä sisältävät myös hankinta-ajankohtana määritetyn liikearvon vähennettynä mahdollisilla kertyneillä arvonalentumisilla. Konsernin osuus osakkuusyritysten hankinnan jälkeisistä voitoista tai tappioista merkitään tuloslaskelmaan. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus osakkuusyrityksestä mahdolliset muut vakuudettomat saamiset mukaan luettuina, konserni ei kirjaa lisää tappiota, ellei sillä ole oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta eikä se ole suorittanut maksuja osakkuusyrityksen puolesta.

Konsernin ja sen osakkuusyritysten välisistä realisoitumattomista voitoista eliminoidaan konsernin omistusosuutta vastaava osuus. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä omaisuuserän arvon alentumisesta.

1.2.3. Ulkomaanrahan määräiset erät

Konserni toimii vain Suomessa. Kaikkien konserniyhtiöiden toimintavaluutta on euro, joka on myös konsernitilinpäätöksen esittämisvaluutta.

Konsernilla ei ole ulkomaanrahan määräisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta maksujenvälitykseen käytettyjä valuuttamääräisiä tilejä. Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muutetaan toimintavaluutan määräisiksi liiketapahtumiksi toteutuspäivän kurssein tai, jos erät on arvostettu uudelleen, arvostuspäivän kursseihin. Valuuttakurssivoitot ja -tappiot, jotka syntyvät liiketapahtumiin liittyvistä maksuista ja ulkomaanrahan määräisten monetaaristen varojen ja velkojen muuttamisesta tilinpäätöspäivän kurssiin, kirjataan tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

1.2.4. Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat muodostuvat Suomen Pankin sekkitilistä, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista erittäin likvideistä sijoituksista, joiden alkuperäinen juoksuaika on enintään kolme kuukautta.

1.2.5. Rahoitusinstrumentit, niiden luokittelu-, arvostus- ja kirjausperiaatteet

Konsernin rahoitusvarojen ja -velkojen tase-erät luokitellaan kirjanpidon arvostusta varten seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat, lainat ja muut saamiset, myytävissä olevat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset sekä jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu. Johto päättää rahoitusvarojen luokittelusta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä sijoituksia. Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan tähän ryhmään, jos se on hankittu pääasiassa lähitulevaisuudessa tapahtuvaa myyntiä varten. Myös johdannaissopimukset ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä, ellei niitä ole määritelty suojauksiksi.

Konsernin tase-erien johdannaissopimuksia ei ole määritelty suojausinstrumenteiksi.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaissopimuksiin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Tähän ryhmään on luokiteltu muun muassa sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin, sijoitustodistuksiin sekä osakkeisiin ja osuuksiin.

Eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia ovat tähän ryhmään luokitellut varat, jotka erääntyvät määrättynä päivänä ja jotka konsernin johdolla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään saakka.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Saamiset luottolaitoksilta, saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, käteiset varat, siirtosaamiset ja maksetut ennakot sekä muut varat luokitellaan lainoihin ja muihin saamisiin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat muodostuvat pääsopimuksesta irrotetuista kytketyistä johdannaisista.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäivänä. Sijoitukset rahoitusvaroihin, joita ei kirjata käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon, ja transaktiomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoitusten rahavirtoihin ovat lakanneet tai siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin toiselle osapuolelle.

Myytävissä olevat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Lainat ja muut saamiset sekä eräpäivään asti pidettävät sijoitukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan verovaikutuksella oikaistuna omassa pääomassa tase-erään Käyvän arvon rahasto. Efektiivisen koron menetelmällä laskettu korko myytävissä olevista rahoitusvaroista kirjataan korkotuottoihin. Kun myytävissä oleviksi luokitellut arvopaperit myydään tai niistä kirjataan arvonalentuminen, siirretään omaan pääomaan kirjattu käyvän arvon rahaston muutos tuloslaskelmaan myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuottoihin.

Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat ja rahoitusvelat jaksotettuun hankintamenoon arvostettavat rahoitusvelat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Tämän jälkeen ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä.

1.2.6. Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta.

Objektiivisen näytön kriteerejä ovat muun muassa velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet ja sopimusehtojen rikkominen, kuten koronmaksun tai lyhennysten viivästyminen tai maksamatta jättäminen. Muita kriteerejä ovat jos konserni antaa velalliselle tämän rahoitusvaikeuksiin liittyvistä taloudellisista tai oikeudellisista syistä johtuen sellaisia myönnytyksiä, joita se ei muutoin harkitsisi antavansa tai jos velallisen konkurssi tai muu taloudellinen uudelleenjärjestely tulee todennäköiseksi.

Konserni arvioi ensin yksittäin, onko olemassa objektiivista näyttöä sellaisten rahoitusvarojen arvon alentumisesta, jotka ovat yksinään merkittäviä.

Toisessa vaiheessa arvioidaan luottoriskiominaisuuksiltaan samankaltaisten rahoitusvarojen ryhmien arvon alentumista ryhmäkohtaisesti. Arvio perustuu eri lainalajien historialliseen analyysiin maksukyvyttömyystilanteista ja niiden todennäköisyyksistä.

Arvonalentumistappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Laskennassa huomioidaan myös vakuuden käypä arvo, jonka jälkeen omaisuuserän kirjanpitoarvoa pienennetään ja tappio merkitään tuloslaskelmaan.

Mikäli myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvon katsotaan alentuneen merkittävästi tai pitkittyneesti arvoltaan alentunut, kirjataan kertynyt tappio omasta pääomasta tuloslaskelman erään Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista. Arvonalentumistappion peruutukset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoitusvaroista, jos arvonalentumisen myöhempi vähennys voidaan objektiivisesti yhdistää myöhemmin toteutuneeseen tapahtumaan.

Leasingkohteet kirjataan hankintamenoon, josta on vähennetty poistot. Leasingkohteiden suunnitelman mukaiset poistot lasketaan annuiteettimenetelmällä siten, että poistot vastaavat leasingvuokrien sisältämiä laskennallisia pääoman lyhennyksiä. Leasingkannan menojäännösriski on sopimuksin rajattu vuokralle ottajalle.

1.2.7. Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuvat konttorikalusteista ja ajoneuvoista. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet esitetään poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Hankintamenoon luetaan hyödykkeiden hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot.

Koneet ja kalusto poistetaan EVL:n mukaisesti menojäännöspoistomenetelmää käyttäen.

1.2.8. Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo on määrä, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankitun tytäryrityksen yksilöitävissä olevan nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Tytäryritysten hankinnasta syntynyt liikearvo aineettomissa hyödykkeissä on poistettu kokonaisuudessaan.

Muut aineettomat hyödykkeet koostuvat konsernin määräysvallassa olevista yksilöidyistä atk-ohjelmistoista, joiden hankintameno sisältää lisenssimaksut, käyttövalmiiksi saattamisesta aiheutuvat menot sekä ohjelmiin tehdyt

kehitystyöt. Lisäksi muihin aineettomiin hyödykkeisiin kirjataan myös vuokrahuoneiston perusparannusmenot. Atk-ohjelmistojen ylläpitoon liittyvät menot kirjataan kuluiksi toteutuessaan.

Muut aineettomat hyödykkeet kirjataan poistoina kuluiksi niiden arvioituna taloudellisena vaikutusaikana 10 vuoden kuluessa. Muiden aineettomien hyödykkeiden taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa.

1.2.9. Osakepääoma

Kantaosakkeet luokitellaan omaksi pääomaksi. Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä.

Osingonjako yhtiön osakkeenomistajalle merkitään velaksi konsernitaseeseen sillä kaudella, jonka aikana osingot hyväksytään yhtiökokouksessa.

1.2.10. Korkotuotot ja -kulut

Korkotuotot ja -kulut kirjataan kaikista korollisista rahoitusinstrumenteista ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Arvoltaan alentuneista lainasaamisista kertyvät korkotuotot kirjataan alkuperäisen efektiivisen koron mukaisesti.

1.2.11. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot koostuvat sijoitusrahastojen hallinnointipalkkioista, joista on vähennetty hallinnointipalkkioiden palautukset sekä omaisuudenhoidon, arvopaperivälityksen, arvopapereiden liikkeeseen laskun, vakuutustoiminnan, takauksen ynnä muiden sellaisten- palkkioista. Ne kirjataan, kun palvelu tai erillinen toimenpide on suoritettu. Palkkiotuoton määrä on saadun vastikkeen käypä arvo.

Palkkiokuluihin kirjataan erilaiset maksetut toimitusmaksut ja toiselle maksetut palkkiokulut niistä tuotoista, jotka on peritty asiakkailta palvelusta tai toimenpiteestä.

1.2.12. Osinkotuotot

Osinkotuotot ja muut vastaavat voitto-osuudet kirjataan, kun maksun saamiseen on syntynyt oikeus. Ne esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen nettotuotoissa.

1.2.13. Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Konserni on vuokrannut liikehuoneistoja ja atk-laitteita sopimuksilla, joiden mukaan vuokralle antaja pitää itsellään merkittävän osan omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista. Sopimukset luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat maksut kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Konserni on solminut sellaisia henkilöautojen vuokrasopimuksia, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osilta vuokralle ottajalle. Leasingomaisuus esitetään tase-erässä ”Leasingkohteet” ja se kirjataan tulevien maksujen nykyarvoon. Sopimuksen rahoitustuotto tuloutetaan korkokatteen korkotuottoihin, joka emoyhtiössä eritellään tuloslaskelman erään leasingtoiminnan nettotuotot.

1.2.14. Verot

Verokulu sisältää sekä kauden verotettavaan tuloon perustuvan veron että laskennallisen veron. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi jos ne liittyvät käyvän arvon rahaston eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti suoraan omaan pääomaan.

Tuloverot kirjataan vuoden arvioidun verotettavan tulon perusteella. Laskennalliset verot kirjataan omaisuuserien ja velkojen verotuksellisten arvojen ja niiden konsernitilinpäätöksen mukaisten kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista täysimääräisinä velkamenetelmää käyttäen.

Laskennallisia verosaamisia kirjataan varovaisuuden periaatteen mukaisesti vain siihen määrään asti kun verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikaiset erot pystytään hyödyntämään, on käytettävissä.

1.2.15. Työsuhde-etuudet

Eläke-etuudet

Konsernin kaikki eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiössä (1.1.2014 alkaen Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo), jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perheeläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille. Lisäeläketurva on järjestetty maksupohjaisella vakuutuksella LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiössä. Se kartuttaa eläkettä pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisesta eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta. Viiden palvelusvuoden jälkeen kaikki pääsevät lisäedun piiriin. Lisäeläkettä karttuu koko palvelusajalta. Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti, paitsi, jos eläkejärjestelyyn tehty muutos edellyttää työsuhteen jatkuvan tietyn ajan (vapaakirjautumiseen tarvittava ajanjakso). Tällöin takautuvasta työsuorituksesta johtuvat menot kirjataan kuluksi tasaerinä vapaakirjautumiseen tarvittavan ajanjakson kuluessa. Suoritetut maksut kirjataan henkilöstökuluiksi, kun ne erääntyvät maksettaviksi. Etukäteen suoritetut maksut merkitään varoiksi taseeseen siltä osin kuin ne ovat saatavissa takaisin palautuksina tai tulevien maksujen vähennyksinä.

Hallituksen jäsenten eläkeikä on 60 vuotta tai yleinen vanhuuseläkeikä 63–68 vuotta. Toimitusjohtajien eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä on yleinen vanhuuseläkeikä eli 63–68 vuotta.

Muut työsuhteeseen liittyvät etuudet

Konserniyhtiöillä on käytössä tulospalkkiomalli sekä johdon että toimihenkilöiden palkitsemiseen. Lisäksi pankkikonserni on mukana LähiTapiola-ryhmän yhteisessä henkilöstörahastossa. Konserniyhtiöt eivät tarjoa työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia, kuten terveydenhoitopalveluita eläkkeelle jääneille. Muita etuuksia kuten voitto-osuusjärjestelyjä tai osakeperusteisia palkitsemisjärjestelmiä ei ole ollut käytössä.

1.2.16. Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on toteutuneiden tapahtumien seurauksena voimassaoleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen tulee ajankohtaiseksi ja sen määrä on arvioitu luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä on niiden meno-

jen nykyarvo, joita velvoitteen täyttämisen odotetaan edellyttävän.

1.2.17. Pankkitakaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset

Pankkitakaus velvoittaa takaajan suorittamaan määrättyjä maksuja haltijalle syntyvän tappion korvaamiseksi, kun määrätty velallinen laiminlyö maksun sen erääntyessä vieraan pääoman ehtoisen instrumentin alkuperäisten tai muutettujen ehtojen mukaisesti. Pankkitakauksia myönnetään pankeille asiakkaiden puolesta takaamaan lainoja ja luotollisia tilejä sekä urakkatakauksia. Takauksille edellytetään turvaavat vakuudet.

Pääsääntöisesti takausprovisiot maksetaan etukäteen kertakorvauksena. Saatu provisio vastaa takauksen käypää arvoa sopimuksen tekohetkellä. Saatu takausprovisio kirjataan palkkiotuottoihin. Takaus arvostetaan myöhemmin kirjattavaan määrään, joka vastaa varovaista arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä tai alun perin kirjattuun määrään, jos tämä määrä on suurempi.

2. Siirtyminen IFRS-standardeista FAS-normiston käyttöön

Hallituksen päätöksen mukaisesti LähiTapiola Pankki Oyj:n tilinpäätös 31.12.2013 on laadittu kansallisen tilinpäätösnormiston (FAS) mukaisesti. Siirtymästä on tehty siltalaskelma.

PANKKIKONSERNIN FAS-SIIRTYMÄLASKELMA

TASE		FAS		IFRS	FAS		IFRS
VASTAAVAA		**31.12.2012 1 000 €**	**siirtymän vaikutus**	**31.12.2012 1 000 €**	**1.1.2012 1 000 €**	**siirtymän vaikutus**	**1.1.2012 1 000 €**
Käteiset varat		91 228		91 228	0		0
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		78 705		78 705	54 989		54 989
Saamiset luottolaitoksilta		79 864		79 864	123 039		123 039
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		1 671 271		1 671 271	1 500 377		1 500 377
Leasingkohteet		9 597		9 597	7 975		7 975
Saamistodistukset		91 566		91 566	226 378		226 378
Osakkeet ja osuudet		8 623		8 623	7 393		7 393
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä		1 852		1 852	1 925		1 925
Johdannaissopimukset		564		564	469		469
Aineettomat hyödykkeet							
Konserniliikearvo	(1)	0	-4 096	4 096	0	-4 096	4 096
Muut pitkävaikutteiset menot	(3)	9 949	0	9 949	11 633	67	11 566
Aineettomat hyödykkeet		9 949	-4 096	14 046	11 633	-4 029	15 662
Aineelliset hyödykkeet	(2) (3)	459	-43	502	139	-91	230
Muut varat		7 508		7 508	3 521		3 521
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		4 571		4 571	3 719		3 719
Laskennalliset verosaamiset	(4)	1 372		1 372	1 252		1 252
VASTAAVAA YHTEENSÄ		**2 057 129**	**-4 140**	**2 061 269**	**1 942 809**	**-4 120**	**1 946 929**

VASTATTAVAA		31.12.2012		31.12.2012	1.1.2012		1.1.2012
		1 000 €		1 000 €	1 000 €		1 000 €
VIERAS PÄÄOMA							
Velat luottolaitoksille		43 278		43 278	19 437		19 437
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		1 696 016		1 696 016	1 625 549		1 625 549
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		131 725		131 725	115 848		115 848
Johdannaissopimukset ja muut							
kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat		549		549	441		441
Muut velat		44 023		44 023	37 555		37 555
Siirtovelat ja saadut ennakot		7 738		7 738	7 266		7 266
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		25 000		25 000	35 000		35 000
Laskennalliset verovelat	(4)	500	-11	511	207	-6	213
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		**1 948 828**	**-11**	**1 948 838**	**1 841 302**	**-6**	**1 841 308**
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS							
Osakepääoma		40 370		40 370	40 370		40 370
Ylikurssirahasto		48 100		48 100	48 100		48 100
Muut sidotut rahastot		1 528		1 528	640		640
Vapaat rahastot		49 073		49 073	49 073		49 073
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	(1) (2) (4)	-36 676	-4 114	-32 562	-40 805	-3 373	-37 433
Tilikauden voitto (tappio)		5 907	-15	5 922	4 130	-742	4 871
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS YHTEENSÄ		**108 302**	**-4 129**	**112 431**	**101 507**	**-4 114**	**105 621**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		**2 057 129**	**-4 140**	**2 061 269**	**1 942 809**	**-4 120**	**1 946 929**
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET							
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		12 266		12 266	8 299		8 299
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		68 282		68 282	65 843		65 843
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ		**80 547**		**80 547**	**74 143**		**74 143**

TULOSLASKELMA	(viite numero)	FAS 1.1.-31.12.2012 1 000 €	siirtymän vaikutus	IFRS 0 1 000 €
KORKOKATE		**19 330**		**19 330**
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista		87		87
Palkkiotuotot		32 446		32 446
Palkkiokulut		-4 499		-4 499
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot		57		57
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		184		184
Liiketoiminnan muut tuotot		5 793		5 793
Hallintokulut		-41 156		-41 156
Poistot ja arvonalentumiset konserniliikearvosta	(1)	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2)	-2 358	-20	-2 338
Liiketoiminnan muut kulut		-3 713		-3 713
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista		-220		-220
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-73		-73
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		**5 879**	**-20**	**5 898**
Tuloverot	(4)	28	5	24
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) verojen jälkeen		**5 907**	**-15**	**5 922**
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		**5 907**	**-15**	**5 922**

Kertyneiden voittovarojen ja vuoden 2012 tuloksen täsmäytys FAS:n ja IFRS:n välillä

Kertyneet voittovarat 1.1.2012 IFRS		**-32 562**
Konserniliikearvon oikaisu	(1)	-4 096
Poistojen oikaisu	(2)	-24
Laskennallisten verojen oikaisu	(4)	6
Kertyneet voittovarat 1.1.2012 FAS		**-36 676**
Tilikauden tulos 2012 IFRS		**5 922**
Konserniliikearvon poisto	(1)	0
Poistojen oikaisu	(2)	-20
Laskennallisten verojen oikaisu	(4)	5
Tilikauden tulos 2012 FAS		**5 907**

Selitykset FAS:iin siirymisen vaikutuksista

(1) Konserniliikearvon viimeiset FAS-normiston mukaiset poistot on tehty vuonna 2011. FAS:n ja IFRS:n välinen konserinliikearvon käsittelyero, +4 096 tuhatta euroa, näkyy edellisten tilikausien tuloksessa.
(2) Koneiden ja kaluston poistot on kirjattu EVL-poistoina FAS:ssa IFRS:n 4 vuoden tasapoistojen sijaan (tulosvaikutus -20 tuhatta euroa).
(3) 1.1.2012 avaavassa taseessa näkyvät aktivoidut perusparannusmenot on siirretty FAS:ssa aineettomiin hyödykkeisiin IFRS:n aineellisten hyödykkeiden sijaan. Luokittelulla ei ole tulosvaikutusta.
(4) FAS:n ja IFRS:n poistojen käsittelyerosta (viite 2) johtuvat laskennalliset verot on purettu FAS:ssa (tulosvaikutus +5 tuhatta euroa).

3. Liitetiedot pankkikonsernin riskienhallinnasta

3.1. Riskienhallinnan lähtökohdat

Riskienhallinnalla varaudutaan muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista johtuviin uhkiin ja mahdollisuuksiin määritellyn riskinottohalukkuuden puitteissa. Näin pyritään saavuttamaan strategiset ja toiminnan tavoitteet.

LähiTapiola Pankki -konsernin riskienhallinta perustuu LähiTapiola-ryhmässä määriteltyihin riskienhallinnan käsitteisiin, riskienhallinnan tehtävään, tavoitetilaan ja riskinottohalukkuuteen sekä viranomaismääräyksiin. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Hyvä vakavaraisuus on erityisen tärkeää finanssiryhmittymän johdossa olevan yhtiön keskinäisen yhtiömuodon vuoksi.

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta.

Pankkikonsernin riskinottohalukkuus perustuu seuraaville periaatteille:

- Riskinotto tukee strategian ja operatiivisten suunnitelmien taloudellista ja toiminnallista toteutumista
- Riskit eivät vaaranna konsernin yhtiöiden ja toimintojen toimintaa tai talouden vakautta
- Konsernin yhtiöt ja toiminnot pysyvät niille määritellyissä riskirajoissa
- Riskien vaikutukset konsernin kaikkiin organisaation osiin tunnistetaan
- Konsernin organisaatioiden väliset riskisidokset ovat selkeät

Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti LähiTapiola Pankki -konserni huolehtii ja tiedottaa luotettavasti riskeistään sekä niiden hallinnasta asiakkailleen ja muille sidosryhmille.

Toimintatavat sekä riskienhallintamenetelmät perustuvat selkeisiin periaatteisiin, joissa huomioidaan LähiTapiola Pankin toiminnan luonne ja laajuus.

3.2. Riskienhallinnan pääalueet

Riskienhallinnan pääalueet ovat pankkikonsernissa ja finanssiryhmittymässä yhteiset.

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakkaiden käyttäytymisen riskit
- Kilpailun luonteen ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riskit
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset ja compliance riskit
- Tapaturma- ja vahinkoriskit

LähiTapiola Pankissa noudatetaan Finanssivalvonnan asettamia Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen (4.1) ja Operatiivisten riskien hallinta (4.4b) -standardeja, sekä LähiTapiola-ryhmän riskienhallintapolitiikkaa ja ryhmän muita riskienhallintaohjeita joko sinällään tai pankkitoimintaan sovellettuna.

LähiTapiola Pankin hallitus vahvistaa työjärjestyksensä mukaisesti vuosittain yhtiön riskienhallintasuunnitelman ja siihen liittyvät strategiat ja suunnitelmat, varmistaa niiden huomioon ottamisen vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa ja valvoo riskienhallinnan toteutumista.

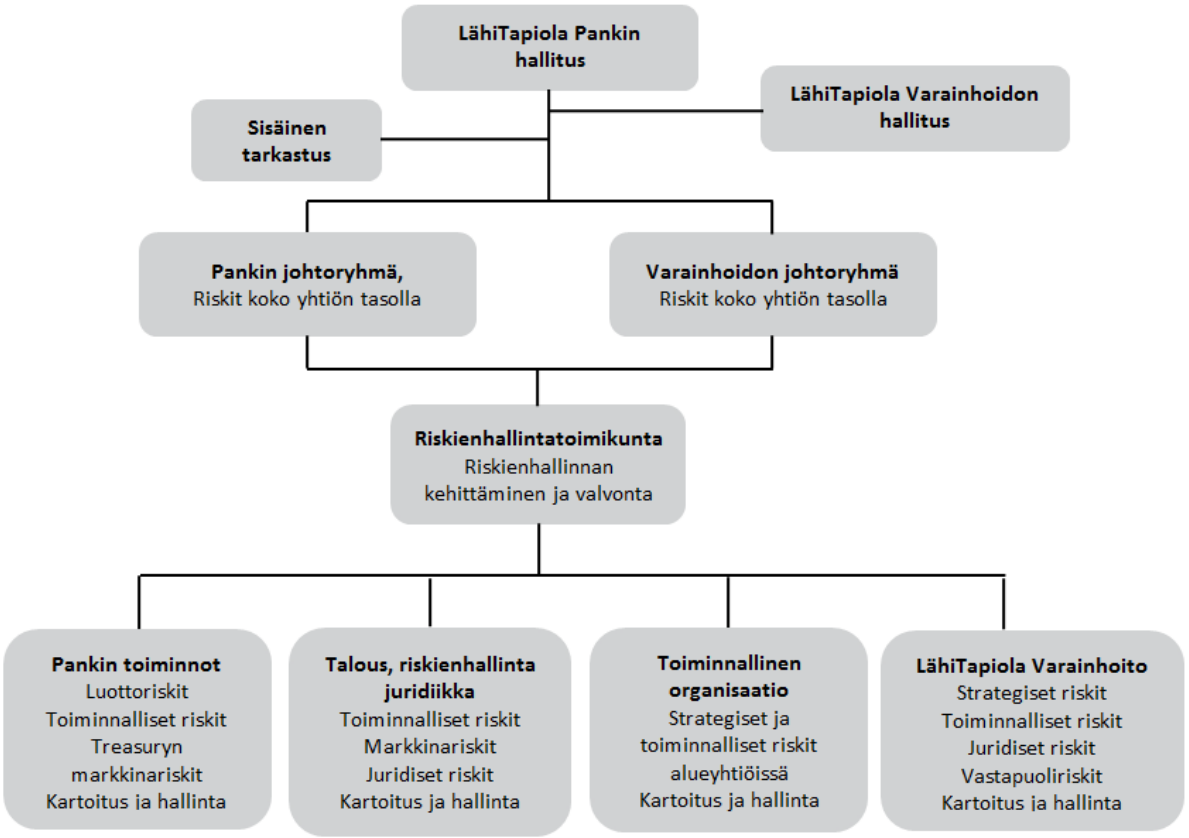
Lisäksi hallitus päättää pankin johtoryhmän esityksen perusteella uusista tuote- ja palvelukonsepteista, markkinointilinjauksista, hinnoitteluperiaatteista ja asiakaseduista sekä niihin tehtävistä olennaisista muutoksista.

3.3. Konsernin riskienhallintaorganisaatio

Pankin toimintaa ohjaavat pankin hallituksen hyväksymät strategiat ja vuosittaiset riskienhallinta-, sijoitus- ja liiketoimintasuunnitelmat, toimintaperiaatteet, luotonantoon ja sijoituksiin liittyvät periaatteet, limiitit ja päätöksentekoperiaatteet sekä näihin liittyvät valvontatoimenpiteet. Pankin toimiva johto toteuttaa pankin sisäisen valvonnan ottaen huomioon lait ja viranomaisten määräykset, pankin yhtiöjärjestyksen sekä yhtiökokouksen ja hallituksen päätökset ja ohjeet.

Pankin toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan järjestämisestä. Riskienhallintajohtaja toimii riskienhallintatoimikunnan puheenjohtajana. Työjärjestyksensä mukaisesti toimikunta valmistelee ja valvoo riskienhallinnan ohjeistusta ja sen noudattamista. Riskienhallinnasta vastaa päivittäisessä liiketoiminnassa luottoriskien osalta luottojohtaja, taseriskien osalta tasehallintatoimikunta ja toiminnallisten riskien osalta kunkin vastuualueen johtaja. Tämä vastuujako on tehty riskien hallinnan kattavuuden varmistamiseksi sekä kaikkien oleellisten riskien tunnistamiseksi ja niiden yhteisvaikutusten toteamiseksi pankin toiminnan tulokseen ja omiin varoihin.

3.3.1. Riskienhallintaorganisaatio

Pankkikonsernin sisäinen valvonta on suunnitelman mukaista liike-toiminnan päivittäistä valvontaa. Riskitapahtumat rekisteröidään ja raportoidaan johtoryhmälle ja yhtiöryhmän riskienhallinnalle. Sisäiseen valvontaprosessiin kuuluu myös palautteen antaminen ja osallistuminen toimenpiteisiin riskien vähentämiseksi.

3.3.2. Pankin tasehallintatoimikunta

Tasehallintatoimikunta on pankin hallituksen asettama ja sille suoraan raportoiva yhtiön taseriskien hallinnan, valvonnan ja kehittämisen asiantuntijaelin. Toimikunta vastaa siitä, että yhtiön tasehallinta on asianmukaisesti järjestetty ja riskitaso on halutussa suhteessa tavoiteltuun tuottoon nähden.

Toimikunta valvoo pankin antolainauksen ja muun sijoitusomaisuuden sekä varainhankinnan suhdetta ja likviditeettitilannetta. Valvonta tapahtuu seuraamalla ja mittaamalla yhtiön taseen erien käyttäytymistä ja arvonmuutosriskiä suhteessa operatiivisiin ja viranomaisten asettamiin vakavaraisuuden vähimmäisvaatimuksiin.

Toimikunta huolehtii valvonnassa tarvittavien laskentamenetelmien ja tietojärjestelmien asianmukaisuudesta ja ajantasaisuudesta sekä valvonnan muiden resurssien riittävyydestä. Toimikunta antaa selvityksiä taseenhallintaan liittyvistä asioista, osallistuu sijoitussuunnitelman laadintaan ja riskibudjetointiin sekä likviditeetin ja vakavaraisuuden hallintaan.

Tasehallintatoimikuntaan kuuluvat varsinaisina jäseninä toimitusjohtaja (pj.), talousjohtaja, riskienhallintajohtaja, pääekonomisti ja pääomamarkkinoista vastaava johtaja. Lisäksi kokouksiin osallistuu valvovassa tehtävässä pankin hallituksen edustaja. Toimikunnan sihteerinä toimii pankin hallintosihteeri. Tasehallintatoimikunnan ohjauksessa toimii korkokomitea, joka päättää liiketoiminnassa noudatettavien korkojen ohjeellisen tason.

Pankin liikkeenjohdon organisaation vahvistaa hallitus. Sen rakenteessa otetaan huomioon toimintojen ja tehtävien eriyttäminen sekä valvonnan tarkoituksenmukainen organisointi. Hallituksen työjärjestyksessä, hallituksen vahvistamassa johtoryhmän työjärjestyksessä sekä muun henkilökunnan toimenkuvissa ja tehtäväkuvauksissa määritellään toimintavaltuudet ja vastuut.

Pankin vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa asetetaan pankin eri toimintoihin perustuvat sisäiset, määrälliset ja laadulliset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan jatkuvasti. Pankin johtoryhmässä riskiraportit käsitellään kuukausittain, ja pankin hallituksessa neljännesvuosittain.

3.4. Riskilajit, niiden mittaus ja hallinta

Riskienhallinta käsittää riskien tunnistamisen, arvioinnin, rajoittamisen ja valvonnan.

3.4.1. Strategiset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan sitä, että valittu strategia on väärä suhteessa pankin riskinottokykyyn sekä teknisiin ja henkisiin resursseihin nähden (esim. väärä strategia, hidasliikkeisyys, keskittynyt valta, heikko tai kapea johto). Strategisiin riskeihin kuuluu osana maineriski, jota seurataan

säännöllisin asiakastyytyväisyyden ja tunnettuuden mittauksin.

Konsernin yhtiöiden strategiset riskit kartoitetaan säännön mukaan vähintään vuosittain. Kartoitus tapahtuu finanssiryhmittymän yhteisellä menetelmällä joka perustuu skenaariomallien käyttöön.

Riskikartoitus tehdään toimintaympäristön riskinäkökulmittain. Käytetyt näkökulmat ovat:

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Integraation riskit

Pankin strategisessa tahtotilassa on yhtiöryhmän käytännön mukaisesti kaksi pääelementtiä: strategian ydin ja kolmivuotisjaksolle täsmennettävä erityisosa. Strategian ydin sisältää toiminta-ajatuksen, arvot, ainutlaatuisuusperustan ja vision. Kolmivuotisjaksolle täsmennettävä osuus sisältää elementteinä strategiset valinnat ja niin sanotun strategiakortin, joka jakautuu neljään näkökulmaan. Nämä näkökulmat ovat (1) asiakkaan odottamat edut ja palvelut, (2) henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi, (3) prosessien tehokkuus ja laatu sekä (4) talouden puitteet ja markkina-asema.

Pankin maine sisältyy kaikkiin edellä kuvattuihin strategian tekijöihin. Maineeseen ja yritysmielikuvaan liittyvät riskit voivat siis toteutua monella eri tavalla.

Maineriskin toteutumisen pienentämiseksi edellä mainittuja strategisia tekijöitä mitataan markkinoilla ja oman asiakaskunnan piirissä säännöllisesti. Tulokset raportoidaan säännöllisesti yhtiön hallitukselle ja johdolle strategian tavoitteiden saavuttamisen ja riskienhallintaprosessin tulosten tarkastelun yhteydessä.

Tarvittaessa maineriskin pienentämiseksi toimenpiteet kytketään erityisellä menettelyllä edellä mainitun strategiakortin ja vuositason tuloskortin toimenpiteiksi.

3.4.2. Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta, joka johtuu siitä, etteivät pankin sopimusosapuolet kykene suoriutumaan sovituista velvoitteistaan eivätkä saadut vakuudet turvaa saatavia. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa ovat luottopäätöksenteko ja luottoprosessin laatu.

LähiTapiola Pankki on perustettu täydentämään yhtiöryhmän palveluvalikoimaa erityisesti yksityissektorilla. Lähivakuutusfuusion myötä myös maatila- ja pienyritysasiakkaiden palveluvalikoima on täydentynyt. Asiakaskunta perustuu ryhmään keskittäneistä ja pankin tarjoamien mahdollisuuksien mukana tulevista uusista asiakkaista. Asiakaskuntana ovat kotitaloudet ja luotonannon päätuotteena asuntolainat.

Vakuudetonta luottoriskiä ei lähtökohtaisesti oteta. Asiakkaan maksukyvyn ja taloudellisten puskureiden tulee turvata pankille vähäriskinen lainasalkku. Varovainen luotonanto perustuu asiakkaiden riskiluokitukseen, keskitettyyn luottopäätösprosessiin, varovaiseen vakuuspolitiikkaan ja turvallisiin luottovaltuuksiin.

LähiTapiola Pankin luottotoiminto perustuu keskitettyyn päätöksentekoon ja luottovaltuuksiin. Tämä yhtenäistää riskinottoa ja nopeuttaa reagointia muutostilanteissa. Luoton nostossa on käytössä erityisen ohjeen mukaisesti niin sanottu neljän silmän periaate, asiakirjojen keskitetty arkistointi ja jälkitarkastus. Alueelliselle luottotoiminnan valvonnalle on selkeät toimintaperiaatteet ja tavoitteet. Luottotoiminta on pankin sisäisen tarkastuksen painopistealue ja osa hallitukselle vuosittain tehtävää riskienhallinnan itsearviointiraporttia.

Luotonantoa ohjataan ja toteutetaan hallituksen hyväksymällä luottoriskistrategialla ja hyväksytyin rahoitustuottein.

Pääomatarpeen laskennassa periaatteena on ottaa huomioon vastapuolien laaja lainanhoitokyky, joka sisältää asiakkaan koko varallisuuden, kaikki vastuut ja nettotulot. Yritysrahoituksessa arvioidaan vastaavasti yrityksen toimintaedellytykset. Tarkastelussa on keskeistä asiakkaiden kokonaisvarallisuuden kehitys ja tulevan kassavirran arviointi. Tavoitteena on selvittää mahdollisimman luotettavilla mittareilla pankin koko lainasalkun luottoriski ja tähän tarvittavan pääoman määrä. Luotonmyönnön ohjeistuksissa on erikseen määräykset yksittäisille lainatuotteille vaadittavista vakuuksista.

Yksityishenkilöiden luototus ja luottojen pääomatarpeen määritys perustuu pankin toiminnan alusta alkaen käytettyyn riskiluokitteluun. Riskiluokituksessa huomioidaan lainanottajan maksukyky ja taloudelliset puskurit. Luokitus on kummassakin perusteessa viisiluokkainen, joten riskiluokkia on matriisissa yhteensä 25. Kullekin matriisin solulle on määritelty riski-indeksi, arvot 1–25, joita käytetään raporteissa yhdisteltäessä riskiluokkia.

Säännönmukaisessa raportoinnissa käytetään kolmea riskiluokkaa. Kaikkein riskipitoisemmille luotoille on riskienhallintasuunnitelmassa päätetty suhteellinen maksimiraja.

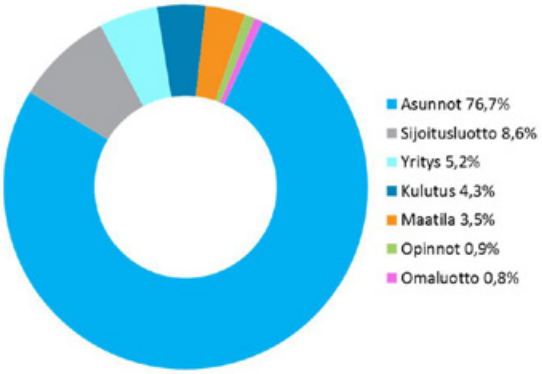
Alla olevassa taulukossa riskiluokat on yhdistetty kolmeksi pääluokaksi. Normaaliriskisyys edellyttää sitä, että asiakkaan varallisuuden määrä on kaksi kertaa haettavan luoton suuruinen tai että asiakkaan tuloista asumiseen ja lainanhoitoon kuluu enintään 30 prosenttia.

	31.12.2013		31.12.2012	
Riskitaso	**milj. €**	**osuus**	**milj. €**	**osuus**
Normaalia alhaisempi	928	53 %	748	45 %
Normaali	626	36 %	733	44 %
Normaalia korkeampi	192	11 %	192	11 %
Yhteensä	**1 746**	**100 %**	**1 673**	**100 %**

Luottojen riskiluokituksella pyritään ohjaamaan marginaalivaadetta. Turvaavan vakuusvaatimuksen lisäksi riskiluokituksessa arvioidaan muun muassa asiakkaan maksukyky mahdollisen korkotason nousun jälkeen. Johtoryhmä säätää luottojen hinnoittelun ohjeistusta riskienhallintasuunnitelman ja yleisen markkinatilanteen mukaisesti.

Luotonmyöntöohjeistuksen mukaan kaikilla asuntoluotoilla on oltava turvaava reaalivakuus tai sitä täydentävä luottovakuutus tai takaus. Turvaavaksi reaalivakuudeksi katsotaan asunnon arvosta 70 prosenttia. Pankin luottosalkusta (lainat ja saamiset) on 76,7 prosenttia asuntoluottoja. Näiden lainojen keskimääräinen luoton suhde vakuuteen (loan to collateral) oli 57 prosenttia, eli keskimäärin myönnetyillä asuntolainoilla on luottopolitiikan vaatimuksia paremmat vakuudet. Alenevan hintakehityksen vaikutusta pääomavaatimukseen testataan laskemalla määrä, joka asuntokannan arvosta jää turvaavan vakuuden rajan ulkopuolelle.

Yksityissektorin osuus lainakannasta oli tilikauden päättyessä 91,3 prosenttia (95,8). Alla olevassa kuviossa on esitetty lainakannan jakautuminen käyttötarkoituksen mukaan.

Luottokannan ja taseen ulkopuolisten vastuiden jakauma miljoonina euroina vakavaraisuuslaskennassa käytetyin riskipainoin:

Riskipainot	31.12.2013 milj. e	31.12.2012 milj. e
0 %	157	136
10 %	24	25
20 %	120	122
35 %	1 619	1 475
50 %	0	0
75 %	216	186
100 %	111	187
150 %	4	3
Vastuut yhteensä milj. €	**2 250**	**2 134**

Riskipainoluokat sisältävät pääasiassa seuraavat erät:

Valtio, kunnat	0 %
Vakuudelliset joukkovelkakirjat	10 %
Luottolaitokset	20 %
Asuntovakuudelliset luotot	35 %
Yritykset (A luokitus)	50 %
Muut pienet luotot	75 %
Yritykset	100 %
Järjestämättömät saamiset	150 %

Erääntyneiden kotitalousluottojen määrä, joihin ei ole tehty arvonalentumisia, sisältäen vakuutena olevat omaisuuserien tasearvot olivat seuraavat:

Hoitamattomat luotot	31.12.2013	31.12.2012
Viivästyksen pituus	**milj.€**	**milj.€**
Alle 30 päivää	43,6	32,7
30 - 90 päivää	3,4	3,9
yli 90 päivää	5,1	5,5
Yhteensä	**52,1**	42,1
Osuus lainakannasta	**%**	**%**
Hoitamattomat yhteensä	2,82	2,51
yli 90 päivää	0,27	0,33

Yksittäisten saamisten määrä, joiden arvo oli alentunut, väheni katsauskaudella 0,7 miljoonaa euroa ja kokonaismäärä kauden lopussa oli 0,4 miljoonaa euroa. Tehtyjen arvonalentumisten jälkeen lainakannassa ei ole vakuudetonta luottokantaa lukuun ottamatta vähäistä määrää lyhytaikaisia kulutusluottoja.

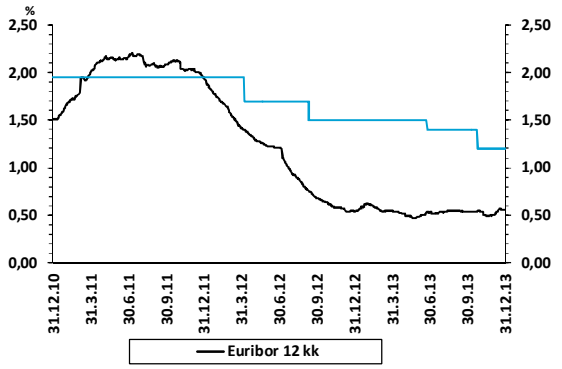
Maantieteellisesti lainakanta jakautuu seuraavasti:

Lainakanta	31.12.2013 milj.€	31.12.2012 milj.€
Pääkaupunkiseutu	421,2	384,9
Muu Suomi	1 419,1	1 286,4
Yhteensä	**1 840,3**	**1 671,3**

LähiTapiola Prime

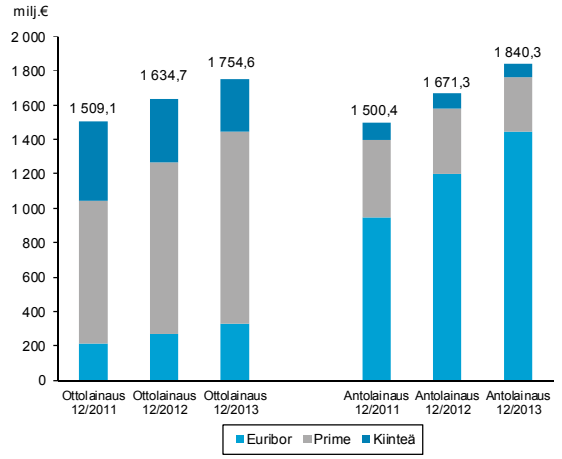
Pankin tasehallintatoimikunta päättää LähiTapiola Prime -korosta. Päätöksistä tiedotetaan vähintään kaksi viikkoa ennen niiden voimaantuloa.

Markkinakorkojen kehitys vuosina 2011 - 2013

12 kuukauden Euribor-korko päätyi vuoden vaihteessa 0,556 prosenttiin (0,543). LähiTapiola Prime -korkoa laskettiin vuoden 2013 aikana kaksi kertaa. Vuoden päättyessä se oli 1,2 prosenttia.

LähiTapiola Pankin otto- ja antolainaus korkosidonnaisuuksittain

Euribor-sidonnaisen otto- ja antolainauksen suhteellinen osuus on kasvanut. Prime-koron suosio on vähentynyt etenkin uusissa asuntoluotoissa.

3.4.3. Markkinariskit

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan sitä, että pankin tulos muuttuu korkotason muuttuessa epäedulliseen suuntaan (esim. juoksuaika-, viitekorko-, korontarkistusjaksoriski). Korkoriski mitataan sekä nykyarvoperusteisen kassavirtojen korkoriskinä että kahdentoista kuukauden tuloriskinä. Molempien riskimittareiden laskennassa on taseen korkoherkkiin eriin kohdistettu yhden prosenttiyksikön koron muutos (+/–) seuraavasta korontarkistuspäivästä eteenpäin. Riskimittarit

kuvaavat konsernin tuloksen herkkyyden korkotason nousulle tai laskulle vuositasolla. Riskimittarille on asetettu limiitit suhteessa pankin omiin varoihin. Näiden lisäksi seurataan erilaisten lineaaristen standardishokkien vaikutusta pankin taseeseen. Saatuja riskilukuja verrataan pankin omiin varoihin.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu taseen korkoriski laskettuna kahdentoista kuukauden tuloriskinä koron laskiessa yhdellä prosenttiyksiköllä.

Pankki	31.12.2013 milj. e	31.12.2012 milj. e
Omat varat, Tier I, milj. e	139,1	104,1
Omat varat, Tier II, milj e	8,3	14,9
Tuloriski, milj e	2,0	2,7
Riski Tier I -varoista, %	1,4	2,6
Riski Tier I + II -varoista, %	1,3	2,3

Kaikki seurattavat korkoriskimittarit ovat turvallisella tasolla.

Rahoitusriski

Rahoitusriskiä syntyy saamisten ja velkojen maturiteetin poiketessa toisistaan. Rahoitusriskiä seurataan maturiteettiluokittain. Kussakin seurattavassa maturiteettiluokassa mahdollinen alirahoitus saa olla enintään riskienhallintasuunnitelmassa säädetyn määrän suuruinen. Mikäli riskilimiitti ylittyy, voidaan vaje kattaa Finanssiryhmittymän sisäisellä rahoituslimiitillä. Ryhmittymän sisäisen rahoituslimiitin on katettava syntynyt rahoitusvaje kokonaan.

Rahoitusriskin osalta pankin rahavarojen riittävyys on turvallisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskiä hallitaan hallituksen hyväksymällä strategialla ja strategian varmistavalla jatkuvuussuunnitelmalla.

LähiTapiola Pankki ylläpitää riittävää likviditeettireserviä, joka kattaa äkilliset muutokset kassatilanteessa. Periaatteena on mitoittaa reservi siten, että sillä voidaan hallita vähintään kuukauden mittainen ennakoimaton markkinahäiriö.

Skenaariossa 1 on kuvattu likviditeettistressi, jossa Avista-talletuksista menetetään välittömästi kymmenen prosenttia. Pankilla tulee olla likvidejä varoja vähintään 1,5 kertaa talletuspako ja vähintään kymmenen prosenttia taseesta.

Skenaario 1	31.12.2013 milj. e
Tason 1 pääoma 100 %	157,6
LCR:n tason 1 pääomat	157,2
Muissa pankeissa olevat varat(alle 1kk)	0,4
Tason 2 pääoma 85 %	24,8
LCR:n tason 2 pääomat	20,5
Kp-kelp. erät, jotka eivät kelpaa LCR:ään	4,3
Tason 3 pääoma 50 %, laajempi kuin LCR	49,4
Rahoituslimiitit	160,0
Likviditeettireservi yhteensä	**391,7**
Skenaarion talletuspako	85,7
Pääomamarkkinoiden häiriö	221,7
Muut lisästressit	4,0
Tulovirrat	-6,6
Likviditeettistressi	**304,7**
LCR_{mod} %	**129 %**

LähiTapiola Pankki ylläpitää riittävää likviditeettireserviä, joka kattaa äkilliset muutokset kassatilanteessa. Periaatteena on mitoittaa reservi siten, että sillä voidaan hallita vähintään kuukauden mittainen ennakoimaton markkinahäiriö. Likvidien varojen riittävyyttä arvioidaan kahdella erilaisella tunnusluvulla, joista molemmissa likviditeettireservin tulee ylittää likviditeettistressin osoittama tarvittavien likvidien varojen määrä.

Skenaariossa 1 tarkastellaan maksuvalmiusvaadetta (LCR) sovellettuna siten, että sekä reservissä että stressissä huomioidaan pankin oma näkemys tarvittavista varoista ja uskottavasta stressistä. Skenaarion reserviin huomioidaan muun muassa luottolaitosvastapuolten arvopaperit toisin kuin viranomaismittarissa (LCR). Vastaavasti stressikertoimia on osin korotettu verrattuna viranomaismittariin.

Skenaariossa 2 Avista-talletuksista menetetään kuukauden kuluessa kymmenen prosenttia. Talletuspakoa verrataan pankin likvideihin varoihin, joita tulee olla vähintään 1,5 kertaa talletuspako sekä vähintään kymmenen prosenttia taseesta.

Skenaario 2	31.12.2013 milj. e
Avistatalletukset	1 451,2
Talletuspako (avistatalletuksista 10 %)	**145,1**
Talletukset Suomen Pankissa	144,1
Kp-rah. oikeuttavat erät	126,5
Lyhytaikaiset saamiset (alle 1 kk)	50,8
Rahoituslimiitit	160,0
Likvidit varat yhteensä	**481,4**
Tarvittava likviditeettireservi	**217,7**
Likviditeettiaste	**221 %**
Pankin tase	2 182,0
Likvidien varojen osuus pankin taseesta	**221 %**

Likviditeettiskenaarioiden mukaan pankin likviditeetti on turvallisella tasolla. Likviditeettiriskiä on seurattu vuoden 2013 aikana sisäisesti myös tulevien BASEL III -säännösten mukaisin mittarein.

Valuuttariskit

Valuuttatoiminnalle on asetettu kokonais- ja valuuttakohtaiset limiitit.

Maariskit

Konsernilla oli katsauskauden päättyessä sijoituksia euroalueella ainoastaan Suomen valtion ja Suomessa toimivien yritysten sekä Suomessa tai Ruotsissa toimivien rahoituslaitoksien korkoinstrumentteihin. Konsernilla ei ole maariskiä myönnetyissä lainoissa Suomen ulkopuolella. Sijoitustoiminnan maariskeille on asetettu limiitit.

Hintariskit

Hintariskillä tarkoitetaan sijoitusten ja omistusten markkina-arvon kehittymiseen liittyviä riskejä. Korkosijoituksissa hintariski voi vaikuttaa luotto-, korko- tai spread-riskin muutosten seurauksena sijoitusten käypään arvoon Konsernin merkittävin hintariski muodostuu pääasiassa pankin treasuryn hallinnoimista korkosijoituksista ja niihin sisältyvästä korkoriskistä. Sijoitusten tarkoituksena on toimia konsernin likviditeettireservinä. Riskienhallintasuunnitelmassa asetetut limiitit asettavat rajat sijoitustoiminnalle.

Hintariski on riskienhallintapolitiikan mukaisella maltillisella tasolla.

3.4.4. Operatiivinen riski

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan sitä, että mahdolliset puutteet pankin järjestelmissä tai sisäisessä valvonnassa aiheuttavat odottamattomia tappioita (esimerkiksi toimintariskit, toimintakatkokset, virheet, virhejärjestelmät, valvonnan pettäminen, järjestelmän pettäminen, huono ammattitaito).

Pankin ja varainhoidon operatiiviset riskit kartoitetaan finanssiryhmittymän riskienkartoitusmenettelyn mukaisesti toiminnoittain mukaan lukien juridiikka ja myyntiorganisaatio. Säännön mukaan riskit kartoitetaan vuosittain vuosisuunnittelun yhteydessä sekä aina, kun tähän havaitaan erityinen aihe.

Toiminnallisten riskien kartoitus tehdään toiminnan näkökulmista. Kartoituksessa käytetyt näkökulmat ovat:

- Prosessiriskit
- Henkilöstöriskit
- Järjestelmäriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit
- Muut vuosisuunnitteluun ja jaksosuunnitteluun liittyvät taktisten valintojen riskit

Kartoitus perustuu toiminnan prosesseista laadittuihin kuvauksiin. Prosessikuvauksissa ja riskikartoituksessa etsitään toiminnan laadun takaamiseksi kriittiset riskipisteet, suunnitellaan laadun ylläpitämisen edellyttämät toimenpiteet sekä nimetään vastuutahot tai -henkilöt. Lisäksi arvioidaan riskienhallintatoimenpiteiden riittävyys.

Operatiivisten riskien kartoitus toimintasuunnitelmineen on osa yhtiöiden vuosisuunnitteluun liittyvä riskienhallintasuunnitelmaa. Operatiiviseen riskiin liittyvää käytännön valvonta yhtiöiden toiminnoissa on johtoryhmän jäsenten vastuulla. Yhtiöryhmän sisäinen tarkastustoiminto suorittaa aihealuekohtaisia tarkistuksia myös operatiivisen riskin osalta.

Riskienhallinnan laatua ylläpidetään toiminnoittain valvonnalla ja jatkuvuussuunnittelulla. Jatkuvuussuunnitelmissa toimintaprosessit ja niiden tärkeimmät järjestelmät on priorisoitu toiminnoittain ja näiden toipumisajat on määritelty. Lisäksi on kuvattu toimenpiteet ja varamiehitys tyypillisissä häiriötilanteissa. Toimintojen ja alueiden kartoitusten perusteella laaditaan koko pankin toiminnallisten riskien yhteenvedot.

3.4.5. Suhdanneriski

Suhdanneriskillä tarkoitetaan talouselämän suhdanteiden kielteistä vaikutusta pankin asiakkaiden talouteen ja pankkisuhteeseen.

LähiTapiola Pankin luototus on pääasiassa asuntorahoitusta. Suurin suhdanteisiin liittyvä riski on siten asuntojen epäsuotuisa hintakehitys. Hintakehitys ei suoraan heikennä asiakkaiden maksukykyä, mutta on indikaatio muustakin talouden epävarmuudesta ja mahdollisista maksuhäiriöistä. Hintakehitys on valittu pankissa seurattavaksi mittariksi, koska se ennakoi talouden kehityksen muutosta nopeammin, kuin esimerkiksi työttömyysaste. Hinnanlaskun vaikutus uusien luottojen riskiluokitukseen määritellään pankin riskienhallintaohjeistuksessa.

Tällä suhdanneriskimittarilla hallitaan osaltaan myös pankin luottosalkun keskittyneisyysriskiä.

Pankissa seurataan hinnan laskun vaikutusta asuntovakuuksien arvoihin ja tästä aiheutuvaan pääomatarpeeseen.

Konsernin antolainauksesta vuonna 2013 76,7 prosenttia oli (79,8) asuntolainoja. Luotonmyönnön ohjeistuksen mukaan luotolla tulee olla turvaava vakuus. Asunto arvioidaan turvaavaksi vakuudeksi 70 prosenttiin sen käyvästä hinnasta. Vakuutta voidaan tarvittaessa täydentää luottovakuutuksella tai turvaavalla takauksella. Vakuuspolitiikka pienentää suhdannevaihteluiden konsernin ydinliiketoiminnalle aiheuttamia välittömiä riskejä.

LähiTapiola Varainhoito Oy:n toimintaedellytykset perustuvat sijoitusmarkkinoiden kehitykseen. Markkinoiden heikkeneminen vähentää toimeksiantojen volyymia ja laskee tuottoja. Muutosten vaikutus voi olla merkittävä. Kehityksen seurannassa käytetään pääasiassa OMX Helsinki -indeksiä.

3.4.6. Juridiset ja compliance-riskit

Juridiset ja compliance-riskit ovat esimerkiksi lainsäädännön ja määräysten tulkintaan, sopimusten voimassaoloon ja sisältöön sekä pankin markkinointiin liittyviä oikeudellisia riskejä, jotka aiheuttavat tappioita, vahingonkorvausvelvollisuuden tai maineen ja arvostuksen heikkenemistä. Riskit voivat liittyä kaikkeen liiketoimintaan ja syntyä ulkoisista tekijöistä tai pankin omasta toiminnasta.

Oikeudellisten riskien kartoitus tehdään operatiivisten riskien kartoituksen yhteydessä ja yhteisellä menetelmällä.

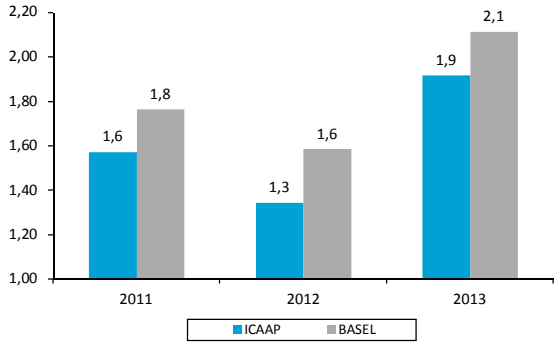
4. Liitetiedot pankkikonsernin vakavaraisuuden hallinnasta

Pankkikonsernin vakavaraisuuden hallinta perustuu BASEL II, Pilari I -normien mukaiseen seurantaan sekä sisäiseen pääoman riittävyyden arviointiprosessiin (ICAAP). Sisäisellä prosessilla arvioidaan liiketoiminnan eri riskien edellyttämä pääoman määrä. Arviota käytetään vakavaraisuuden suunnittelussa. Vakavaraisuusstrategia päivitetään vuosittain.

Seuraavassa taulukossa on esitetty omien varojen pääoma-asteet:

- Taloudellisen pääoman vaatimus ICAAP
- BASEL II, Pilari I vakavaraisuussuhde

ICAAP taloudellisen pääoman vaatimus
BASEL II, Pilari I omien varojen pääoma-aste

Vakavaraisuuden hallintaa ohjataan finanssiryhmittymän riskienhallinnan johtoryhmässä. Sen tavoitteena on edistää kokonaisvaltaista riskienhallintaa, jossa pyritään riskienhallinnan parhaimpiin käytäntöihin.

Pääoman hallintaprosessissa arvioidaan pääomien riittävyyttä huomioiden toimintaan sisältyvät riskit kokonaisvaltaisesti (Pilari II, ICAAP). Näitä riskejä ovat muun muassa pilari I:een sisältyvät riskit (luotto- ja operatiiviset riskit) sekä pilari I:n ulkopuolelle jäävät riskit, kuten rahoitustaseen korkoriski, keskittymisriski ja strategiset riskit. Lisäksi pääomien riittävyyttä arvioidaan tarvittaessa erillisillä markkinatilanteen muutosten huomioivilla tai finanssivalvonnan määrittelemillä stressitesteillä.

4.1. Vakavaraisuutta koskevat vaatimukset ja tavoitteet

Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohta on voimassa oleva vakavaraisuutta koskeva lainsäädäntö. Pankkikonsernin vakavaraisuutta laskettaessa sovelletaan luottoriskeihin standardimenetelmää ja operatiivisiin riskeihin perusmenetelmää. Tämän lisäksi vakavaraisuuden hallinnassa otetaan huomioon omat tavoitteet finanssiryhmittymälle ja pankkikonsernin vakavaraisuudelle.

LähiTapiola Pankkia ja LähiTapiola Varainhoitoa koskevat seuraavat luottolaitostoimintaa ja sijoituspalvelutoimintaa koskevien lakien vakavaraisuusvaatimukset:

- Pankin omien varojen määrän ja laadun on oltava jatkuvasti riittävä kattamaan pankkiin kohdistuvat riskit (LLL 5. luku)
- Varainhoidon omien varojen yhteismäärän on aina oltava vähintään säädetyn vähimmäispääoman suuruinen (SRL 4. a luku)

4.2. Sisäiset tavoitteet vakavaraisuudelle

Pankkikonsernin sisäisenä tavoitteena vakavaraisuudelle on asetettu seuraavat suhteet:

- Basel II, Pilari I -vakavaraisuussuhteen on oltava vähintään kaksitoista prosenttia
- Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde vähintään yksitoista prosenttia

Konsernin vakavaraisuus oli hyvällä tasolla vuonna 2013. Konsernin pääomaa lisättiin vuonna 2013 liiketoiminnan laajenemisen edellyttämällä tavalla. Vuonna 2013 vakavaraisuussuhde oli 16,4 prosenttia (12,7), ja ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde oli 15,3 prosenttia (10,9).

ICAAP laskenta tehdään kuukausittain ja pääomatarpeen kehitystä arvioidaan tulos- ja vakavaraisuusennustein sekä stressitestein.

Vakavaraisuutta koskevien vaatimuksien ja tavoitteiden täyttämisen lisäksi vakavaraisuuden seuranta ja hallinta pyritään järjestämään seuraavien periaatteiden mukaisesti. Vakavaraisuuden seuranta ja hallinta

- kattaa kaikki liiketoiminnan ja toimintaympäristön olennaiset riskit
- ottaa huomioon strategiset ja operatiiviset suunnitelmat sekä vastavuoroisesti vaikuttaa strategiseen ja operatiiviseen tavoiteasetantaan
- kattaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin
- kattaa normaalin (liiketoimintasuunnitelmien mukaisen) ja poikkeustilanteiden mukaisen toiminnan

Näiden periaatteiden pohjalta vakavaraisuuden seurantaa ja hallintaa tehdään riskienhallinnan johtoryhmän ja tasehallintatoimikunnan stressitestein ja raportointiprosesseilla.

Raporteilla esitetään myös johtopäätökset vakavaraisuusasemasta sekä suositukset tarvittavista toimenpiteistä vakavaraisuuden ylläpitämiseksi.

4.3. Vakavaraisuustietojen julkistaminen

Luottolaitoslain ja Finanssivalvonnan standardien mukaiset vakavaraisuustiedot sisällytetään LähiTapiola Pankki -konsernin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Konsernin tilinpäätös vakavaraisuustietoineen valmistellaan pankin taloushallinnossa talousjohtajan johdolla. Tilinpäätös käsitellään pankin johtoryhmässä ja hyväksytään pankin hallituksessa.

Tämän jälkeen pankin tilintarkastajat tarkastavat tilinpäätöksen. Tilintarkastajat myös todentavat vakavaraisuustietojen oikeellisuuden tilinpäätöksen tarkastamisen yhteydessä.

4.4. Tietojen olennaiset muutokset tilikauden aikana

Jos pankkikonsernin vakavaraisuustiedoissa tapahtuu tilikauden aikana olennaisia muutoksia, joilla saattaa olla sidosryhmien, kuten asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden ja omistajien, kannalta merkitystä, vakavaraisuustiedot julkaistaan myös osavuosikatsauksessa. Tiedot julkaistaan sen ajanjakson osavuosikatsauksessa, jonka aikana olennaiset muutokset ovat tapahtuneet. Jos olennainen muutos on tapahtunut ainoastaan yksittäisessä vakavaraisuustiedossa, muita tietoja ei ole välttämätöntä julkistaa. Osavuosikatsauksessa voidaan siten julkistaa ainoastaan kyseinen tieto maininnalla, että muissa tiedoissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Hallitus tekee päätöksen siitä, milloin tiedoissa on tapahtunut niin olennaisia muutoksia, että ne pitää julkaista tilikauden kuluessa.

4.5. Julkistettavat tiedot

Vakavaraisuustietoina julkistetaan pääsääntöisesti tiedot, jotka on lueteltu Finanssivalvonnan standardissa 4.5 Vakavaraisuustietojen julkistaminen markkinoille. Tietoja, jotka eivät ole konsernin vakavaraisuuden kannalta olennaisia, ei kuitenkaan julkisteta. Tällaisia ovat tiedot, joilla ei ole merkitystä pankkikonsernin sidosryhmille ja jotka eivät muutoinkaan ole konsernin toiminnan laadun ja laajuuden sekä riskien kannalta merkityksellisiä. Epäoleellisiksi katsottavien tietojen osalta kerrotaan tilinpäätöstiedoissa lyhyesti, miksi kyseisiä tietoja ei ole sisällytetty tilinpäätökseen. Hallitus tekee päätöksen tiedoista, joita ei katsota olennaisiksi ja joita ei siten julkisteta. Samoin hallitus tekee päätöksen tiedoista, joiden katsotaan kuuluvan liikesalaisuuden tai salassapitovelvollisuuden piiriin.

Pankkikonsernin tilinpäätös ja toimintakertomus julkaistaan LähiTapiola-ryhmän Internet-sivuilla www.lahitapiola.fi, joten myös vakavaraisuustiedot ovat verkossa sidosryhmien saatavilla.

4.6. Taloudellisen pääoman laskenta

Taloudellinen pääomatarve perustuu liiketoiminnan eri osa-alueiden pääomatarpeiden yhteenlaskettuun pääomatarpeeseen. ICAAP-prosessissa käsitellään seuraavia riskejä ja niiden pääomavaatimusta:

- Luotto- ja vastapuoliriskit
- Operatiiviset riskit
- Juridiset riskit
- Markkinariskit
- Jäännösriskit
- Suhdanneriskit
- Luottosalkun laatu ja keskittyneisyys
- Toimialariski
- Strategiariski, mukaan lukien maineriski
- Uusi liiketoiminta

Mallissa eri riskien vaatimat pääomat lasketaan yhteen, eli oletetaan, että kaikkien riskien samanaikainen toteutuminen on mahdollista.

Taloudellisen pääoman tarve lasketaan kuukausittain ja julkaistaan osana johdon riskiraportointia. Riskiraporteissa seurataan sekä ICAAP että BASEL II -normien mukaista pääomatarvetta.

4.7. Vakavaraisuuslaskelma

VAKAVARAISUUSLASKELMA 1 000 €	31.12.2013	31.12.2012
Omat varat	**142 513**	**110 129**
Ensisijaiset omat varat		
Oma pääoma	167 544	137 543
Tilikausien oikaistu voitto / tappio	-25 799	-32 141
Vähennykset ensisijaisista omista varoista	-7 171	-9 949
Yhteensä	**134 574**	**95 453**
Toissijaiset omat varat		
Ylemmät toissijaiset omat varat	-100	1 528
Alemmat toissijaiset omat varat	10 000	15 000
Yhteensä	**9 900**	**16 528**
Vähennykset ensi- ja toissijaisista omista varoista	**-1 961**	**-1 852**
Ensisijaiset omat varat vakavaraisuuden laskemiseksi	**133 593**	**94 527**
Toissijaiset omat varat vakavaraisuuden laskemiseksi	**8 919**	**15 602**
Omien varojen vähimmäisvaatimus	**69 700**	**69 598**
Luotto- ja vastapuoliriskin omien varojen vaatimus (standardimenetelmä)	**61 994**	**62 415**
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	2 046	2 101
Saamiset yrityksiltä	5 402	5 721
Vähittäissaamiset	6 761	5 762
Kiinteistövakuudelliset saamiset	44 759	40 699
Erääntyneet saamiset	450	463
Lyhytaikaiset saamiset yrityksiltä	582	5 208
Sijoitusrahastosijoitukset	28	679
Muut erät	1 965	1 782
Operatiivisen riskin omien varojen vaatimus (perusmenetelmä)	**7 707**	**7 183**
Omien varojen ylijäämä / alijäämä	**72 813**	**40 530**
Vakavaraisuussuhde ensisijaiset omat varat (%)	**15,3**	**10,9**
Vakavaraisuussuhde (%)	**16,4**	**12,7**

5. Pankkikonsernin taseen ja tuloslaskelman liitetiedot

Luvut on esitetty tuhansina euroina, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Tase-eriä koskevat liitetiedot

K1. Saamiset luottolaitoksilta

	Vaadittaessa maksettavat	Muut	2013 Yhteensä	2012 Yhteensä
Keskuspankilta	-----	17 918	17 918	16 809
Kotimaisilta luottolaitoksilta	451	1 895	2 347	62 742
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	314	-	314	313
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	**765**	**19 813**	**20 578**	**79 864**

K2. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2013	2012
Yritykset ja asuntoyhteisöt	91 203	67 685
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9	376
Kotitaloudet	1 740 478	1 595 937
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3 391	2 131
Ulkomaat	5 201	5 142
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä	**1 840 282**	**1 671 271**
Arvonalentumiset 1.1.	-1 925	-1 818
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	-80	-110
Saamiskohtaisten arvonalentumisten peruutukset	154	82
Ryhmäkohtaisten arvonalentumisten muutos	-77	-79
Tase-erään sisältyvät arvonalentumiset 31.12.	**-1 928**	**-1 925**
Tilikaudelta kirjatut luottotappioiden lisäykset	-30	-125
Tilikaudelta kirjatut luottotappioiden peruutukset	121	12

K3. Saamistodistukset

	2013	2012
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat		
Myytävissä olevat, julkisesti noteeratut		
- Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	13 104	27 838
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat		
Eräpäivään asti pidettävät, julkisesti noteeratut		
- Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 025	-
Myytävissä olevat, julkisesti noteeratut		
- Yritysten liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	2 222	
- Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	110 140	50 867
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset yhteensä	**126 492**	**78 705**
Saamistodistukset, jotka eivät ole keskuspankkirahoitukseen oikeuttavaia		
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat		
Myytävissä olevat, julkisesti noteeratut		
- Pankkien sijoitustodistukset	16 972	26 471
- Yritystodistukset	-	59 969
- Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	4 990	-
- Muut saamistodistukset	5 058	5 126
Muut saamistodistukset yhteensä	**27 021**	**91 566**
Saamistodistukset yhteensä	**153 512**	**170 271**

K4. Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle annettu omaisuus

Rahoitusleasingsopimuksien vuokralle annettu	2013	2012
Koneet ja kalusto	13 936	9 597
Yhteensä	**13 936**	**9 597**

K5. Osakkeet ja osuudet

Tase-erä	Julkisesti noteeratut	Muut	joista luotto laitoksissa	2013 Yhteensä	2012 Yhteensä
Osakkeet ja osuudet					
Myytävissä olevat		492	-	492	8 623
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	-	-	0	0
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä	-	1 961	1 961	1 961	1 852
Yhteensä	**-**	**2 453**	**1 961**	**2 453**	**10 475**
-joista hankintamenoon	-	492	1 961	492	495

K6. Johdannaissopimukset

	2013	2012
Osakejohdannaiset		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		
Optiosopimukset		
Ostetut	1 248	564
Yhteensä	**1 248**	**564**

Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt sopimukset *)	Kohde-etuuden nimellisarvo Jäljellä oleva maturiteetti alle 1 v	1-5v	Yhteensä	Johdannaisen käypä arvo positiivinen	negatiivinen
Osakejohdannaiset					
Optiosopimukset					-
Ostetut	17 645	19 010	36 655	1 248	-
Yhteensä	**17 645**	**19 010**	**36 655**	**1 248**	**-**
- joista vastapuolena samaan konserniin kuuluva yritys	-	-	-	-	-

* muodostuvat sijoitustalletuksiin ja indeksilainoihin sisältyvistä myydyistä optioista sekä vastaavista ostetuista optioista. Liikkeellelasketuissa sijoitustalletuksissa ja indeksilainoissa pääsopimukseen sisältyvät kytketyt johdannaiset on erotettu pääsopimuksesta.

K7. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	2013	2012
IT-kulut	7 171	9 949
Yhteensä	**7 171**	**9 949**

K8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2013	2012
Hankintameno 1.1.	14 084	13 900
Lisäykset	1 081	521
Siirrot erien välillä	-	-337
Hankintameno 31.12.	**15 165**	**14 084**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-4 135	-2 267
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	337
Tilikauden poisto	-3 859	-2 205
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	**-7 994**	**-4 135**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**7 171**	**9 949**
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 949	11 633

AINEELLISET HYÖDYKKEET	2013	2012
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	750	277
Lisäykset	66	567
Vähennykset	-140	-94
Hankintameno 31.12.	**676**	**750**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-291	-138
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-
Tilikauden poisto	-96	-153
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	**-388**	**-291**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**289**	**459**
Kirjanpitoarvo 1.1.	459	139

K9. Muut varat

Muut varat	2013	2012
Muut saamiset	5 601	7 508
Yhteensä	**5 601**	**7 508**

K10. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	2013	2012
Korkosaamiset	4 262	3 418
Muut siirtosaamiset	325	1 153
Maksetut ennakkomaksut	19	-
Yhteensä	**4 606**	**4 571**

K11. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

	2013	2012
Laskennalliset verosaamiset		
Vahvistetuista tappioista kirjattu	2 000	1 372
Laskennalliset verosaamiset	**2 000**	**1 372**
Laskennalliset verovelat		
Käyvän arvon rahastosta kirjattu	-20	-500
Laskennalliset verovelat yhteensä	**-20**	**-500**
Laskennalliset verot tuloslaskelmassa	**628**	**120**
Taseeseen kirjaamaton laskennallinen verovelka käyvän arvon rahastosta	**-3**	**-1**
Vahvistetut tappiot edellisiltä vuosilta	26 184	31 464

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamisia siihen määrään asti, kun verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä.
Laskennalliset verosaamiset on kirjattu käyttäen 20 %:n verokantaa.
Muut laskennalliset verosaamiset LähiTapiola Pankki Oyj:n verotuksessa vahvistettuista tappioista on jätetty kirjaamatta.
Ne voidaan hyödyntää tulevaisuudessa kertyvää verotettavaa tuloa vastaan. Tappiot vanhenevat vuosina 2014-2017.

K12. Yleiseen liikkeeseen laskemat velkakirjat

	2013	2012
Sijoitus- ja yritystodistukset		
kirjanpitoarvo	137 442	129 345
nimellisarvo	137 650	129 700
Joukkovelkakirjalainat		
kirjanpitoarvo	2 435	2 380
nimellisarvo	2 601	2 601
Kirjanpitoarvot yhteensä	**139 877**	**131 725**

K13. Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

	2013	2012
Osakejohdannaiset		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen kanssa yhdessä hallinnoitavat johdannaisvelat	1 252	549
Yhteensä	**1 252**	**549**

Johdannaissopimukset	**Pääsopimuksen nimellisarvo** Jäljellä oleva maturiteetti		
Kytketyt johdannaiset	**alle 1 v.**	**1 - 5 v.**	**Yhteensä**
Myydyt optiot	17 577	19 000	36 577
Yhteensä	**17 577**	**19 000**	**36 577**
- joista vastapuolena samaan konserniin kuuluva yritys	-	-	-

K14. Muut velat

Muut velat	2013	2012
Maksujenvälitysvelat	37 844	39 454
Muut	5 670	4 569
Yhteensä	**43 514**	**44 023**

K15. Siirtovelat ja saadut ennakot

Siirtovelat ja saadut ennakot	2013	2012
Korkovelat	1 753	2 531
Muut siirtovelat	8 278	5 205
Saadut ennakkomaksut	0	2
Yhteensä	**10 032**	**7 738**

K16. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	2013 Tier II arvo	2013 kirjanpitoarvo	2012 kirjanpitoarvo
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2006, nimellisarvo 10.000.000 euroa Laina-aika 30.6.2006 - 30.6.2016, ennenaikainen takaisimaksuoikeus 5 vuoden kuluttua, korko 12 kk:n Euribor + 0,25 %-yksikköä 30.6.2011 saakka ja sen jälkeen 12 kk:n Euribor + 1,00 %-yksikköä p.a.	4 000	10 000	10 000
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2011, nimellisarvo 15.000.000 euroa Laina-aika 30.6.2011 - 30.6.2016, korko 12 kk:n Euribor + 1,35 %-yksikköä 30.6.2016 saakka	6 000	15 000	15 000
Yhteensä	**10 000**	**25 000**	**25 000**

Vakavaraisuuslaskennassa lainat on ryhmitelty Tier II:een.

K17. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Maturiteettijakauma	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	yli 10 v	2013 Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	4 532	4 068	105 956	11 936	-	**126 492**
Saamiset luottolaitoksilta	20 578	-	-	-	-	**20 578**
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 534	8 608	146 777	251 529	1 403 833	**1 840 282**
Saamistodistukset	9 011	11 973	6 037	-	-	**27 021**
Velat luottolaitoksille	8 132	9 500	30 000	-	-	**47 632**
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 618 801	125 963	22 088	-	-	**1 766 853**
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	50 785	86 657	2 435	-	-	**139 877**
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	25 000	-	-	**25 000**

K18. Tase-erien erittely koti- ja ulkomaanrahan määräisiin ja samaan konserniin kuuluvilta

Tase-erä, Kotimaan rahan määräinen	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	joista, samaan konserniin kuuluvalta	2013 Yhteensä	2012 Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	20 398	180	-	20 578	79 864
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 840 282	-	2 747	1 840 282	1 671 271
Saamistodistukset	153 512	-	-	153 512	170 271
Johdannaissopimukset	1 248	-	-	1 248	564
Muu omaisuus ml. Käteiset varat	162 203	-	8	162 203	135 159
Vastaavaa yhteensä	**2 177 644**	**180**	**2 756**	**2 177 824**	**2 057 129**
Velat luottolaitoksille	47 632	-	-	47 632	43 278
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 766 853	-	2 747	1 766 853	1 696 016
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	139 877	-	-	139 877	131 725
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 252	-	-	1 252	549
Muut velat	53 566	-	8	53 566	52 261
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	25 000	-	-	25 000	25 000
Vieras pääoma yhteensä	**2 034 180**	**0**	**2 756**	**2 034 180**	**1 948 828**

K19. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Varat ja velat, jotka alkuperäisen kirjaamisen jälkeen arvostetaan taseessa käypään arvoon toistuvasti tai kertaluonteisesti

Tason 1 instrumenttien käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla, kuten esimerkiksi hinnat pörssistä, välittäjältä tai hintatietopalvelusta. Tason 1 instrumentit koostuvat pääasiassa kotimaisista noteeratuista vieraan pääoman ehtoisista sijoituksista, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot on laskettu arvostusmenetelmillä toimivilla markkinoilla noteeratuista hinnoista johdettuna. Tason 2 instrumentit koostuvat OTC -johdannaisista ja kytketyistä johdannaisveloista.

Toistuvasti määritettävät käyvät arvot, joiden määrittämisessä käytetään merkittäviä muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja (taso3)

Tason 3 omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon. Taso 3 sisältää sellaisia oman pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua markkinahintaa ja joiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, joten ne on arvostettu hankintamenoon.

K20. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia

Rahoitusvarojen ja velkojen käyvät arvot	2013 Käypä arvo	2013 Kirjanpitoarvo	2012 Kirjanpitoarvo
Rahoitusvarat			
Käteiset varat	126 149	126 149	91 228
Saamiset luottolaitoksilta	20 578	20 578	79 864
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 840 282	1 840 282	1 671 271
Saamistodistukset	153 512	153 512	170 271
Osakkeet ja osuudet	492	492	8 623
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä	1 944	1 944	1 852
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	0	0	0
Johdannaissopimukset	1 248	1 248	564
Rahoitusvelat			
Velat luottolaitoksille	47 632	47 632	43 278
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 766 853	1 766 853	1 696 016
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	140 721	139 877	131 725
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 252	1 252	549
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	24 915	25 000	25 000

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit	Taso 1	Taso 2	Taso 3	2013
Rahoitusvarat				
Saamistodistukset, myytävissä oleviin luokitellut	152 487			152 487
Osakkeet ja osuudet			492	492
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä			1 944	1 944
Johdannaissopimukset		1 248		1 248
Rahoitusvelat				
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat		1 252		1 252
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot (taso 3)			0	

K21. Oman pääoman erät

	Tilikauden alussa	+ Lisäys - Vähennys	Siirrot erien välillä	Tilikauden lopussa
Osakepääoma	40 370	8 970,00		49 340
Ylikurssirahasto	48 100	-	-	48 100
Muut sidotut rahastot	1 528	-1 628	0	-100
Käyvän arvon rahasto	1 528	-1 628	0	-100
Käypään arvoon arvostamisesta	1 528	-1 628	-	-100
Vapaat rahastot	49 073	21 031	0	70 104
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	49 073	21 031	-	70 104
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	-36 676	-	5 907	-30 769
Tilikauden voitto tai tappio	5 907	6 970	-5 907	6 970
Yhteensä	**108 302**	**35 343**	**-5 907**	**143 644**

Konsernilaskennassa IFRS:stä FAS:iin siirtymästä on lisäksi tehty siltalaskelma, joka on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 2.

K22. Osakepääoma

		2013	2012
Osakepääoma tilikauden alussa		40 370	40 370
Tilikauden aikana toteutettu osakeanti		8 970	-
Osakepääoma tilikauden lopussa		49 340	40 370
Osakelajin tunnus		-	-
Osakkeiden lukumäärä tilikauden alussa, kpl		62 108	62 108
Osakkeiden lukumäärän muutos osakeannissa, kpl		13 800	-
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa, kpl		75 908	62 108
Osakkeen äänimäärä, kpl		75 908	62 108
Osakkeilla ei ole nimellisarvoa			
Osakkeiden hankintaa koskevat rajoitukset	yhtiöjärjestyksessä lunastuslauseke		
Osakkeenomistajan etuoikeus uusiin osakkeisiin osakepääomaa korotettaessa	omistusosuuksien mukaisessa suhteessa		
Osinko-oikeus	yhtäläinen kaikille osakkeille		
Pankin osakkeita ei ole sen omassa eikä sen tytäryhtiön eikä osakkuusyritysten hallussa			

K23. Osakkeita koskevat osakeannit, optio-oikeudet ja vaihtovelkakirjojen liikkeeseenlaskut

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 14.6.2013 päätettiin korottaa osakepääomaa 40 370 200 eurosta 49 340 200 euroon. Osakepääoman korotus on rekisteröity 3.9.2013.

Vuonna 2013 ei ole annettu optio-oikeuksia eikä valtuuksia vaihtovelkakirjalainojen liikkeeseen laskuun.

K24. Osakeyhtiölaki 624/2006, 8 luku 5 § ja 8 §

Toimintakertomuksen sijaan tilinpäätöksen liitetietoina ilmoitetaan ettei konsernin yhtiöillä ole pääomalainoja.

K25. Suurimmat osakkeenomistajat ja osakkeiden omistuksen jakautuminen

Pankin osakekanta jakautuu seuraavasti:	2013 %-osuus osakkeista ja äänistä	2013 Osakkeita, kpl	2012 Osakkeita, kpl
LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö	78,0	59 242	45 442
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	16,0	12 122	12 122
LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	6,0	4 544	4 544
Yhteensä	**100,0**	**75 908**	**62 108**

Tuloslaskelman eriä koskevat liitetiedot

K26. Korkotuottojen ja -kulujen erittely tase-erittäin

	2013	2012
Korkotuotot		
Saamiset luottolaitoksilta	199	501
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 014	35 458
Saamistodistukset	2 221	4 297
Korkotuotot yhteensä	**31 434**	**40 255**
josta samaan konserniin kuuluvilta tytär- ja osakkuusyrityksille saadut	209	201
Arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista kirjatut	15	-
Korkokulut		
Velat luottolaitoksille	334	419
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	10 988	17 912
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	831	1 977
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoitusessa pidettävät velat	231	240
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	526	797
Muut korkokulut	0	0
Korkokulut yhteensä	**12 911**	**21 345**
josta samaan konserniin kuuluville tytär- ja osakkuusyrityksille suoritetut	-	0

K27. Leasingtoiminnan nettotuotot

Leasingtoiminnan nettotuotot	2013	2012
Vuokratuotot	4 424	8 343
Leasingomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot	-4 076	-7 940
Muut tuotot	6	18
Muut kulut	0	-1
Nettotuotot	**354**	**420**

K28. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osinkotuotot sijoituksista osakkeisiin ja osuuksiin	2013	2012
Myytävissä oleviin luokitelluista	121	87
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä ja omistusyhteysyrityksistä saadut	-	-
Yhteensä	**121**	**87**

K29. Palkkiotuotot ja -kulut

	2013	2012
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	3 517	2 303
Ottolainauksesta	323	336
Maksuliikenteestä	2 319	2 185
Rahastoista	14 954	8 200
Omaisuudenhoidosta	7 222	6 021
Arvopaperinvälityksestä	803	779
Takausten myöntämisestä	159	107
Muusta toiminnasta	11 066	12 515
Yhteensä	**40 364**	**32 446**
Palkkiokulut		
Maksetuista toimitusmaksuista	963	932
Muista	3 640	3 567
Yhteensä	**4 603**	**4 499**

K30. Arvopaperikaupan nettotuotot

Arvopaperikaupan nettotuotot	**Myyntivoitot ja -tappiot**	**Käyvän arvon muutokset**	**Muut erät**	**2013 Yhteensä**	**2012 Yhteensä**
Johdannaissopimuksista	-18	682	-	663	-205
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-	-656	-	-656	193
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	**-18**	**26**	**-**	**7**	**-13**
Valuuttatoiminnan nettotuotot	106	-	35	141	70
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	**87**	**26**	**35**	**148**	**57**

K31. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2013	2012
Saamistodistukseista		
Luovutuksista (voitot/tappiot)	0	184
Yhteensä	**0**	**184**
Osakkeista ja osuuksista		
Luovutuksista (voitot/tappiot)	1 213	0
Yhteensä	**1 213**	**0**
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	**1 213**	**184**

K32. Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot	**2013**	**2012**
Muut tuotot	7 012	5 793
Yhteensä	**7 012**	**5 793**

K33. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut	**2013**	**2012**
Vuokrakulut	1 434	1 222
Vakuusrahastomaksut	1 394	1 209
Muut kulut	2 255	1 281
Yhteensä	**5 082**	**3 713**

K34. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2012	2012
Aineettomat hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	3 859	2 205
Aineelliset hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	96	153
Poistot yhteensä	**3 955**	**2 358**

K35. Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Arvonalentumistappiot	Sopimus-kohtaiset brutto	vähennykset	Ryhmä-kohtaiset brutto	2013 Tulos-laskelmaan kirjatut	2012 Tulos-laskelmaan kirjatut
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä luottotappiot	30	-121	-	-91	113
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä muut arvonalentumiset	80	-155	77	2	107
Arvonalentumistappiot yhteensä	**110**	**-276**	**77**	**-89**	**220**

Arvonalentumistappiot sisältää myös luottotappiot, jotka on kirjattu pois taseesta. Luottojen arvonalentumiset on esitetty liitteessä K2.

K36. Liiketoiminta-alueita ja maantieteellisiä markkina-alueita koskevat tiedot

Konsernin liiketoiminta-alueet ovat pankki- ja varainhoitoliiketoiminta. Yhtiöillä ei ole konttoriverkostoa Suomen ulkopuolella.

Konsernin erittely liiketoiminta-alueittain, eliminoimattomina	Pankki-liiketoiminta	Varainhoito-liiketoiminta
Tilikauden tuotot yhteensä	49 128	22 129
Liikevoitto (-tappio)	3 371	4 849
Varat yhteensä	2 182 144	15 524
Velat yhteensä	2 032 548	4 388
Henkilöstö keskimäärin	271	50

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

K37. Annetut vakuudet

Tase-erä	2013 Pantit	2013 Kiinnitykset	2013 Muut vakuudet	2012 Muut vakuudet
Omasta velasta annetut				
Velat luottolaitoksille	-	-	55 000	30 000
Muut velat	-	-	1 295	1 299
Omasta velasta annetut yhteensä	-	-	56 295	**31 299**
Muusta syystä omasta puolesta annetut	-	-	9 600	23 000
Muiden puolesta annetut	-	-	11 920	**12 266**
josta lähipiiriin kuuluvalle	-	-	-	-

K38. Eläkevastuut

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva ja lisäeläketurva on järjestetty vakuutuksilla.
TyEL-perusvakuutus LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiöltä
(1.1.2014 alkaen Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo)
Lisäeläke-vakuutus LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiöltä

K39. Leasing- ja muut vuokravastuut

Taseen ulkopuoliset vuokravastuut on esitetty liitteessä K42 ja muut vuokrasopimukset ovat lyhytaikaisia.

K40. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	josta samaan konserniin kuuluvan puolesta	2013 Sitoumukset yhteensä	2012 Sitoumukset yhteensä
Takaukset	-	11 920	12 266
Käyttämättömät luottojärjestelyt	6 036	67 170	68 282
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	**6 036**	**79 090**	**80 547**

K41. Välityssaamiset ja -velat

	2013	2012
PS-lain mukaiset säästövarat		
Talletustileillä	86	45
Yhteensä	**86**	**45**
Asiakkaan lukuun tapahtuneista omaisuuden myynneistä ja ostoista syntyneet		
Myyntisaamiset	8	10
Ostovelat	101	23

K42. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Palvelumaksuihin liittyvä sopimusvastuu palveluntoimittajille

Konsernin vuotuiset ydinliiketoiminnan järjestelmäkustannukset on sidottu vuoteen 2016 asti kiinteään tai indeksisidottuun vuosihintaan. Järjestelmätoimittajien sopimuksissa on erilliset irtisanomispykälät.
Konesali- ja järjestelmäintegraattoripalveluiden osalta LähiTapiola Pankki ja LähiTapiola Varainhoito noudattavat LähiTapiola-ryhmän solmimia sopimuksia. Yhtiöiden ja palveluntarjoajien välisissä sopimuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.
Vuotuiset kustannukset esitetään tuloslaskelman erässä "Muut hallintokulut".

Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuu (ALV 188 §)	2013	2012
Yhden vuoden kuluessa	1 633	2 709
näistä pankkikonserniin kuuluvan puolesta	-	-

Henkilöstöä, johtoa ja lähipiiriä koskevat liitetiedot

K43. Henkilöstön lukumäärä

keskimäärin	2013	2012
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	289	153
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	19	12
Määräaikainen henkilöstö	13	12
Yhteensä	**321**	**177**

K44. Johdolle maksetut palkat ja palkkiot

Johdon palkat ja palkkiot	2013	2012
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	756	675
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet	8	20

K45. Johdolle myönnetyt luotot ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Johdolle myönnetyt luotot	2013	2012
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet		
Luotot 1.1.	1 169	617
lisäykset	570	598
vähennykset	-137	-45
Luotot 31.12.	**1 602**	**1 169**
Johdolle myönnetyt takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet	-	-

K46. Johdon eläkesitoumukset

Johdon lakisääteinen eläketurva ja lisäeläketurva on järjestetty vakuutuksilla.

TyEL-perusvakuutus LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiöltä
(1.1.2014 alkaen Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo)
Lisäeläke-vakuutus LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiöltä

Toimitusjohtajien eläkeikä on 63 vuotta.

K47. Lähipiiriin kuuluvalta olevat laina- ja muut rahoitussaamiset sekä näihin tehdyt sijoitukset, takaukset ja vakuudet

Lähipiiriin kuulumisperuste	Saamiset yleisöltä, julkisyhteisöltä	Osake-sijoitukset	Muut saamiset
Määräysvalta	-	0	8
Huomattava vaikutusvalta	16 964	1 961	253
Emoyritys	-	-	1 476
Lähipiirin johtoon kuuluvat avainhenkilöt	2 834	-	-
Yhteensä	**19 799**	**1 961**	**1737**
Arvonalentumistappiot	-	-	-

Lähipiiriin kuuluvan (IAS 24:n määritelmä) ja emoyrityksen välillä tehdyt liiketoimet ilmoitetaan vain, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Johdolle myönnetyt luotot, takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset on eritelty liitteessä K45.
Lähipiiriin kuuluville luonnollisille henkilöille myönnetyt luotot ja takaukset on myönnetty tavanomaisin ehdoin.
Lähipiiriin kuuluville yhtiöille myönnetyt luotot on eritelty lähipiiriperusteen mukaisesti.
Luottolaitoksen omistukseen perustuville lähipiiriyhtiöille myönnetyt luotot ovat vakuudettomia.
Muilta osin luottosopimukset on tehty tavanomaisin kaupallisin ehdoin.
Lähipiiriin kuuluville yhtiöille myönnetyt nostamattomat luotot ja takaukset on esitetty liitteessä K40.
Lähipiiriin kuuluvien yhtiöiden kanssa tehdyt muut taseen ulkopuoliset sitoumukset on esitetty liitteessä K42.
Lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, joihin on tehty sijoituksia, on esitetty tarkemmin liitteessä K48.

K48. Omistukset muissa yrityksissä

Osakeomistukset	Kotipaikka	Omistus-osuus	Oma pääoma 31.12.2013	Tilikauden voitto
LähiTapiola Varainhoito Oy	Espoo	100,0 %	11 137	3 663
Ab Compass Card Oy Ltd	Maarianhamina	34,0 %	5 761	313

Muut liitetiedot

K49. Tietoja notariaattipalveluista ja hallussa olevien asiakasvarojen kokonaismäärästä

LähiTapiola Varainhoito Oy tarjoaa asiakkailleen täyden valtakirjan omaisuudenhoitopalveluita ja sopimuspohjaista sijoitusneuvontaa.

Omaisuudenhoitopalvelut	2013	2012
Omaisuudenhoidossa olevat asiakasvarat		
Täyden valtakirjan omaisuudenhoito	8 593 379	7 756 165
Muun sopimuksen perusteella omaisuudenhoidossa olevat	731	743
Asiakasvarat yhteensä	**8 594 110**	**7 756 909**

K50. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot	2013	2012
Tilintarkastus	50	106
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	77	77
Veroneuvonta	143	-
Muut palvelut	18	15
Yhteensä	**288**	**199**

K51. Konserniin kuuluvaa valvottavaa koskevat liitetiedot

Tämän konsernitilinpäätöksen emoyritys, LähiTapiola Pankki Oyj, kuuluu tytäryrityksenä konserniin, jonka emoyrityksen nimi on LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö. Molempien kotipaikka on Espoo. Konsernitilinpäätökset ovat saatavissa internet-osoitteesta www.lahitapiola.fi

LähiTapiola Pankki Oyj:n tase ja tuloslaskelma

TASE

VASTAAVAA	31.12.2013 1 000 €	31.12.2012 1 000 €	(liitteen numero)
Käteiset varat	126 149	91 228	(P20)
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset			
Valtion velkasitoumukset	13 104	27 838	
Muut	113 388	50 867	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	126 492	78 705	(P3,P17,P18,P19,P20)
Saamiset luottolaitoksilta			
Vaadittaessa maksettavat	428	27 696	
Muut	19 813	52 108	
Saamiset luottolaitoksilta	20 241	79 804	(P1,P17,P18,P20)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Vaadittaessa maksettavat	14 777	5 907	
Muut	1 825 505	1 665 365	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 840 282	1 671 271	(P2,P17,P18,P20,P45,P47)
Leasingkohteet	13 936	9 597	(P4)
Saamistodistukset			
Muilta	19 042	85 087	
Saamistodistukset	19 042	85 087	(P3,P17,P18,P19,P20)
Osakkeet ja osuudet	138	8 268	(P5,P19,P20)
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä	3 230	3 230	(P5,P19,P20)
Osakkeet ja osuudet samaan			
konserniin kuuluvissa yrityksissä	15 819	15 819	(P5,P19,P20,P47,P48)
Johdannaissopimukset	1 248	564	(P6,P18,P19,P20)
Aineettomat hyödykkeet	6 972	8 557	(P7,P8)
Aineelliset hyödykkeet			
Muut aineelliset hyödykkeet	265	288	
Aineelliset hyödykkeet	265	288	(P8)
Muut varat	2 037	5 191	(P9,P41)
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 293	3 507	(P10)
Laskennalliset verosaamiset	2 000	1 372	(P11)
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**2 182 144**	**2 062 488**	

VASTATTAVAA	31.12.2013 1 000 €	31.12.2012 1 000 €	(liitteen numero)
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille			
Keskuspankeille	30 000	30 000	
Luottolaitoksille			
Vaadittaessa maksettavat	132	28	
Muut	17 500	13 250	
Luottolaitoksille	17 632	13 278	
Velat luottolaitoksille	47 632	43 278	(P17, P18,P20)
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Talletukset			
Vaadittaessa maksettavat	1 451 169	1 269 668	
Muut	303 431	365 076	
Talletukset	1 754 600	1 634 744	
Muut velat			
Muut	15 000	61 593	
Muut velat	15 000	61 593	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 769 600	1 696 336	(P17,P18,P20)
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			
Joukkovelkakirjalainat	2 435	2 380	
Muut	137 442	129 345	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	139 877	131 725	(P12,P17,P18,P20)
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 252	549	(P13,P18,P19,P20)
Muut velat			
Muut velat	43 169	43 511	
Muut velat	43 169	43 511	(P14,P41)
Siirtovelat ja saadut ennakot	5 998	4 376	(P15)
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			
Muut	25 000	25 000	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	25 000	25 000	(P16,P17,P18,P20,P24)
Laskennalliset verovelat	20	500	(P11)
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	**2 032 548**	**1 945 275**	

	31.12.2013 1 000 €	31.12.2012 1 000 €	(liitteen numero)
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	49 340	40 370	(P21,P22,P23,P25)
Ylikurssirahasto	48 100	48 100	(P21)
Muut sidotut rahastot			
Käyvän arvon rahasto			
Käypään arvoon arvostamisesta	-85	1 532	
Käyvän arvon rahasto	-85	1 532	
Muut sidotut rahastot	-85	1 532	(P21)
Vapaat rahastot			
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	70 104	49 073	
Vapaat rahastot	70 104	49 073	(P21)
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-21 862	-28 377	(P21)
Tilikauden voitto (tappio)	3 999	6 516	(P21)
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	**149 596**	**117 213**	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**2 182 144**	**2 062 488**	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET			
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			
Takaukset ja pantit	11 920	12 266	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset			
Muut	67 170	68 282	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET YHTEENSÄ	**79 090**	**80 547**	(P37,P40)

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012	(liitteen
	1 000 €	1 000 €	numero)
Korkotuotot	31 408	40 192	(P26)
Leasingtoiminnan nettotuotot	354	420	(P27)
Korkokulut	-12 911	-21 345	(P26)
KORKOKATE	**18 850**	**19 267**	
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista			
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	801	800	
Muista yrityksistä	98	65	
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	899	865	(P28)
Palkkiotuotot	18 757	18 697	(P29)
Palkkiokulut	-3 946	-4 145	(P29)
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot			
Arvopaperikaupan nettotuotot	7	-13	
Valuuttatoiminnan nettotuotot	141	70	
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	148	57	(P30)
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	1 221	200	(P31)
Liiketoiminnan muut tuotot	7 590	5 165	(P32)
Hallintokulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-9 884	-6 361	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-2 072	-1 251	
Muut henkilösivukulut	-472	-298	
Henkilösivukulut	-2 544	-1 549	
Henkilöstökulut	-12 428	-7 910	(P38,P44,P46)
Muut hallintokulut	-20 642	-20 543	(P42)
Hallintokulut	-33 070	-28 453	
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-2 754	-2 074	(P8,P34)
Liiketoiminnan muut kulut	-4 412	-2 963	(P33,P49)
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	89	-220	(P2,P35)
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	**3 371**	**6 396**	
Tuloverot	628	120	(P11)
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) verojen jälkeen	**3 999**	**6 516**	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	3 999	**6 516**	

LähiTapiola Pankki Oyj:n rahoituslaskelma

EPÄSUORA RAHOITUSLASKELMA	2013	2012
	1 000 €	1 000 €
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto (tappio)	**3 371**	**6 396**
Liikevoittoon tehdyt oikaisut	3 058	-900
Liiketoiminnan varojen lisäys(-) / vähennys(+)		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-169 198	-171 209
Leasingkohteet	-4 338	-1 622
Saamistodistukset	-37 616	79 158
Osakkeet ja osuudet	8 240	-15
Muut varat	4 112	-4 375
Liiketoiminnan varojen lisäys(-) / vähennys(+)	-198 801	-98 063
Liiketoiminnan velkojen lisäys(+) / vähennys(-)		
Velat luottolaitoksille	4 354	23 841
Velat yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	73 227	70 502
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	8 487	15 919
Muut velat	-2 085	7 610
Liiketoiminnan velkojen lisäys(+) / vähennys(-)	83 983	117 871
Liiketoiminnan rahavirta (A)	**-108 388**	**25 304**
Investointien rahavirta		
Investoinnit(-)	-1 146	-989
Investointien vähennykset ja tuotot(+)	906	865
Investointien rahavirta (B)	**-240**	**-124**
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman lisäys (osakeanti)(+)	30 001	0
Rahoitusvelkojen vähennys(-)	0	-10 000
Rahoituksen rahavirta (C)	**30 001**	**-10 000**
Rahavarojen muutos	**-78 627**	**15 181**
Rahavarat tilikauden alussa	225 017	209 836
Rahavarat tilikauden lopussa	146 389	225 017
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys(+) / vähennys(-)	**-78 627**	**15 181**
Rahoituslaskelman liitetiedot		
Rahoituslaskelmassa esiintyvät rahavarat sisältävät:		
Käteiset varat	126 149	91 228
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	428	27 696
Rahavaroihin luettavat saamiset luottolaitoksilta	19 813	52 108
Rahavaroihin luettavat saamistodistukset	0	53 986
Yhteensä	**146 389**	**225 017**
Oikaisut liikevoittoon erän erittely:		
Korkotuotot	43	58
Korkokulut	-1 076	-1 359
Osingot	-899	-865
Poistot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	2 754	2 074
Arvonalentumistappiot	187	314
Muut oikaisut	2 049	-1 122
Yhteensä	**3 058**	**-900**

LähiTapiola Pankki Oyj:n tunnusluvut

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011
Saamiset luottolaitoksilta, milj. €	20,2	79,8	123,0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, milj. €	1 840,3	1 671,3	1 500,4
Velat luottolaitoksille, milj. €	47,6	43,3	19,4
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille, milj. €	1 769,6	1 696,3	1 625,9
Oma pääoma, milj. €	149,6	117,2	109,8
Taseen loppusumma, milj. €	2 182,1	2 062,5	1 949,0
Vastuusitoumukset, milj. €	79,1	80,5	74,1
Korkokate, milj. €	18,9	19,3	17,7
Liikevaihto, milj. €	60,4	65,6	67,1
Liikevoitto, -tappio, milj. e	3,4	6,4	4,5
liikevaihdosta, %	5,6	9,7	6,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %	3,0	5,7	5,4
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,2	0,3	0,3
Omavaraisuusaste, %	6,9	5,7	5,6
Kulu-tuotto -suhde	0,9	0,8	0,9
VAKAVARAISUUS Basel II mukaan	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011
Ensisijaiset omat varat yhteensä, milj. €	139,1	104,1	96,3
Toissijaiset omat varat yhteensä, milj. €	8,3	14,9	29,0
Omien varojen vähimmäisvaatimus, milj. €	68,5	68,5	65,5
Vakavaraisuussuhde ensisijaiset omat varat, %	16,3	12,2	11,8
Vakavaraisuussuhde, %	17,2	13,9	15,3

LähiTapiola Pankki Oyj:n liitetiedot

1. Liitetiedot LähiTapiola Pankki Oyj:n laatimisperiaatteista

LähiTapiola Pankki Oyj:n tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolakia ja -asetusta, lakia luottolaitostoiminnasta, valtiovarainministeriön asetusta luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita sekä kirjanpitolautakunnan yleisohjeita.

LähiTapiola Pankki Oyj:n kirjaamisperusteissa on noudatettu pankkikonsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

2. LähiTapiola Pankki Oyj:n taseen ja tuloslaskelman liitetiedot

Luvut on esitetty tuhansina euroina, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Tase-eriä koskevat liitetiedot

P1. Saamiset luottolaitoksilta

	Vaadittaessa maksettavat	Muut	2013 Yhteensä	2012 Yhteensä
Keskuspankilta	-----	17 918	17 918	16 809
Kotimaisilta luottolaitoksilta	114	1 895	2 009	62 681
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	314	-	314	313
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	**428**	**19 813**	**20 241**	**79 804**

P2. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2013	2012
Yritykset ja asuntoyhteisöt	91 203	67 685
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	9	376
Kotitaloudet	1 740 478	1 595 937
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3 391	2 131
Ulkomaat	5 201	5 142
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä	**1 840 282**	**1 671 271**
Arvonalentumiset 1.1.	-1 925	-1 818
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys	-80	-110
Saamiskohtaisten arvonalentumisten peruutukset	154	82
Ryhmäkohtaisten arvonalentumisten muutos	-77	-79
Tase-erään sisältyvät arvonalentumiset 31.12.	**-1 928**	**-1 925**
Tilikaudelta kirjatut luottotappioiden lisäykset	-30	-125
Tilikaudelta kirjatut luottotappioiden peruutukset	121	12

P3. Saamistodistukset

	2013	2012
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat		
Myytävissä olevat, julkisesti noteeratut		
- Valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	13 104	27 838
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat		
Eräpäivään asti pidettävät, julkisesti noteeratut		
- Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	1 025	-
Myytävissä olevat, julkisesti noteeratut		
- Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	110 140	50 867
- Yritysten liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	2 222	-
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset yhteensä	**126 492**	**78 705**
Saamistodistukset, jotka eivät ole keskuspankkirahoitukseen oikeuttavaia		
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat		
Myytävissä olevat, julkisesti noteeratut		-
- Pankkien sijoitustodistukset	8 994	19 992
- Yritystodistukset	-	59 969
- Pankkien liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	4 990	
- Muut saamistodistukset	5 058	5 126
Muut saamistodistukset yhteensä	**19 042**	**85 087**
Saamistodistukset yhteensä	**145 534**	**163 792**

P4. Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle annettu omaisuus

Rahoitusleasingsopimuksien vuokralle annettu	2013	2012
Koneet ja kalusto	13 936	9 597
Yhteensä	**13 936**	**9 597**

P5. Osakkeet ja osuudet

Tase-erä	Julkisesti noteeratut	Muut	joista luotto laitoksissa	2013 Yhteensä	2012 Yhteensä
Osakkeet ja osuudet					
Myytävissä olevat	-	138	-	138	8 268
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	15 819	-	15 819	15 819
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä	-	3 230	3 230	3 230	3 230
Yhteensä	**-**	**19 187**	**3 230**	**19 187**	**27 317**
-joista hankintamenoon	-	19 187	3 230	19 187	19 190

P6. Johdannaissopimukset

	2013	2012
Osakejohdannaiset		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät		
Optiosopimukset		
Ostetut	1 248	564
Yhteensä	**1 248**	**564**

	Kohde-etuuden nimellisarvo			Johdannaisen käypä arvo	
Muussa kuin suojaamistarkoituksessa tehdyt sopimukset *)	Jäljellä oleva maturiteetti **alle 1 v**	**1-5v**	**Yhteensä**	positiivinen	negatiivinen
Osakejohdannaiset					
Optiosopimukset					-
Ostetut	17 645	19 010	36 655	1 248	-
Yhteensä	**17 645**	**19 010**	**36 655**	**1 248**	**-**
- joista vastapuolena samaan konserniin kuuluva yritys	-	-	-	-	-

* muodostuvat sijoitustalletuksiin ja indeksilainoihin sisältyvistä myydyistä optioista sekä vastaavista ostetuista optioista. Liikkeellelasketuissa sijoitustalletuksissa ja indeksilainoissa pääsopimukseen sisältyvät kytketyt johdannaiset on erotettu pääsopimuksesta.

P7. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	2013	2012
IT-kulut	6 972	8 557
Yhteensä	**6 972**	**8 557**

P8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	2013	2012
Hankintameno 1.1.	12 293	11 969
Lisäykset	1 081	521
Siirrot erien välillä	-	-196
Hankintameno 31.12.	**13 374**	**12 293**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-3 737	-1 955
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	196
Tilikauden poisto	-2 666	-1 978
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	**-6 402**	**-3 737**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**6 972**	**8 557**
Kirjanpitoarvo 1.1.	8 557	10 014

AINEELLISET HYÖDYKKEET	2013	2012
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	401	71
Lisäykset	66	330
Vähennykset	-	-
Hankintameno 31.12.	**467**	**401**
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-114	-18
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-
Tilikauden poisto	-88	-96
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	**-202**	**-114**
Kirjanpitoarvo 31.12.	**265**	**288**
Kirjanpitoarvo 1.1.	288	53

P9. Muut varat

Muut varat	2013	2012
Muut saamiset	2 037	5 191
Yhteensä	**2 037**	**5 191**

P10. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	2013	2012
Korkosaamiset	4 262	3 418
Muut siirtosaamiset	13	89
Maksetut ennakkomaksut	18	-
Yhteensä	**4 293**	**3 507**

P11. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

	2013	2012
Laskennalliset verosaamiset		
Vahvistetuista tappioista kirjattu	2 000	1 372
Laskennalliset verosaamiset	**2 000**	**1 372**
Laskennalliset verovelat		
Käyvän arvon rahastosta kirjattu	-20	-500
Laskennalliset verovelat yhteensä	**-20**	**-500**
Laskennalliset verot tuloslaskelmassa	**628**	**120**
Taseeseen kirjaamaton laskennallinen verovelka käyvän arvon rahastosta	-	-
Vahvistetut tappiot edellisiltä vuosilta	26 184	31 464

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamisia siihen määrään asti, kun verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä.
Laskennalliset verosaamiset on kirjattu käyttäen 20 %:n verokantaa.
Muut laskennalliset verosaamiset LähiTapiola Pankki Oyj:n verotuksessa vahvistettuista tappioista on jätetty kirjaamatta.
Ne voidaan hyödyntää tulevaisuudessa kertyvää verotettavaa tuloa vastaan. Tappiot vanhenevat vuosina 2014-2017.

P12. Yleiseen liikkeeseen laskemat velkakirjat

	2013	2012
Sijoitus- ja yritystodistukset		
kirjanpitoarvo	137 442	129 345
nimellisarvo	137 650	129 700
Joukkovelkakirjalainat		
kirjanpitoarvo	2 435	2 380
nimellisarvo	2 601	2 601
Kirjanpitoarvot yhteensä	**139 877**	**131 725**

P13. Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

	2013	2012
Osakejohdannaiset		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen kanssa yhdessä hallinnoitavat johdannaisvelat	1 252	549
Yhteensä	**1 252**	**549**

Johdannaissopimukset	**Pääsopimuksen nimellisarvo** Jäljellä oleva maturiteetti		
Kytketyt johdannaiset	**alle 1 v.**	**1 - 5 v.**	**Yhteensä**
Myydyt optiot	17 577	19 000	36 577
Yhteensä	**17 577**	**19 000**	**36 577**
- joista vastapuolena samaan konserniin kuuluva yritys	-	-	-

P14. Muut velat

Muut velat	2013	2012
Maksujenvälitysvelat	37 844	39 454
Muut	5 324	4 058
Yhteensä	**43 169**	**43 511**

P15. Siirtovelat ja saadut ennakot

Siirtovelat ja saadut ennakot	2013	2012
Korkovelat	1 753	2 531
Muut siirtovelat	4 245	1 843
Saadut ennakkomaksut	0	2
Yhteensä	**5 998**	**4 376**

P16. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

	2013 Tier II arvo	2013 kirjanpitoarvo	2012 kirjanpitoarvo
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2006, nimellisarvo 10.000.000 euroa Laina-aika 30.6.2006 - 30.6.2016, ennenaikainen takaisimaksuoikeus 5 vuoden kuluttua, korko 12 kk:n Euribor + 0,25 %-yksikköä 30.6.2011 saakka ja sen jälkeen 12 kk:n Euribor + 1,00 %-yksikköä p.a.	4 000	10 000	10 000
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2011, nimellisarvo 15.000.000 euroa Laina-aika 30.6.2011 - 30.6.2016, korko 12 kk:n Euribor + 1,35 %-yksikköä 30.6.2016 saakka	6 000	15 000	15 000
Yhteensä	**10 000**	**25 000**	**25 000**

Vakavaraisuuslaskennassa lainat on ryhmitelty Tier II:een.

P17. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Maturiteettijakauma	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	yli 10 v	2013 Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	4 532	4 068	105 956	11 936	-	**126 492**
Saamiset luottolaitoksilta	20 241	-	-	-	-	**20 241**
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 534	8 608	146 777	251 529	1 403 833	**1 840 282**
Saamistodistukset	9 011	3 995	6 037	-	-	**19 042**
Velat luottolaitoksille	8 132	9 500	30 000	-	-	**47 632**
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 621 549	125 963	22 088	-	-	**1 769 600**
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	50 785	86 657	2 435	-	-	**139 877**
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	25 000	-	-	**25 000**

P18. Tase-erien erittely koti- ja ulkomaanrahan määräisiin ja samaan konserniin kuuluvilta

Tase-erä, Kotimaan rahan määräinen	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	joista, samaan konserniin kuuluvalta	2013 Yhteensä	2012 Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	20 061	180	-	20 241	79 804
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 840 282	-	2 747	1 840 282	1 671 271
Saamistodistukset	145 534	-	-	145 534	163 792
Johdannaissopimukset	1 248	-	-	1 248	564
Muu omaisuus ml. Käteiset varat	174 838	-	8	174 838	147 057
Vastaavaa yhteensä	**2 181 964**	**180**	**2 756**	**2 182 144**	**2 062 488**
Velat luottolaitoksille	47 632	-	-	47 632	13 278
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 769 600	-	2 747	1 769 600	1 696 336
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	139 877	-	-	139 877	131 725
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 252	-	-	1 252	549
Muut velat	49 187	-	8	49 187	78 388
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	25 000	-	-	25 000	25 000
Vieras pääoma yhteensä	**2 032 548**	**0**	**2 756**	**2 032 548**	**1 945 275**

P19. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Varat ja velat, jotka alkuperäisen kirjaamisen jälkeen arvostetaan taseessa käypään arvoon toistuvasti tai kertaluonteisesti

Tason 1 instrumenttien käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla, kuten esimerkiksi hinnat pörssistä, välittäjältä tai hintatietopalvelusta. Tason 1 instrumentit koostuvat pääasiassa kotimaisista noteeratuista vieraan pääoman ehtoisista sijoituksista, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot on laskettu arvostusmenetelmillä toimivilla markkinoilla noteeratuista hinnoista johdettuna. Tason 2 instrumentit koostuvat OTC -johdannaisista ja kytketyistä johdannaisveloista.

Toistuvasti määritettävät käyvät arvot, joiden määrittämisessä käytetään merkittäviä muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja (taso3)

Tason 3 omaisuuserää tai velkaa koskevat syöttötiedot eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon. Taso 3 sisältää sellaisia oman pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla ei ole toimivilla markkinoilla noteerattua markkinahintaa ja joiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä, joten ne on arvostettu hankintamenoon.

P20. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia

Rahoitusvarojen ja velkojen käyvät arvot	2013 Käypä arvo	2013 Kirjanpitoarvo	2012 Kirjanpitoarvo
Rahoitusvarat			
Käteiset varat	126 149	126 149	91 228
Saamiset luottolaitoksilta	20 241	20 241	79 804
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 840 282	1 840 282	1 671 271
Saamistodistukset	145 534	145 534	163 792
Osakkeet ja osuudet	138	138	8 268
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä	3 230	3 230	3 230
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	15 819	15 819	15 819
Johdannaissopimukset	1 248	1 248	564
Rahoitusvelat			
Velat luottolaitoksille	47 632	47 632	43 278
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 769 600	1 769 600	1 696 336
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	140 721	139 877	131 725
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 252	1 252	549
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	24 915	25 000	25 000

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit	Taso 1	Taso 2	Taso 3	2013
Rahoitusvarat				
Saamistodistukset, myytävissä oleviin luokitellut	144 509			144 509
Osakkeet ja osuudet			138	138
Osakkeet ja osuudet omistusyhteysyrityksissä			3 230	3 230
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä			15 819	15 819
Johdannaissopimukset		1 248		1 248
Rahoitusvelat				
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat		1 252		1 252
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot (taso 3)			0	

P21. Oman pääoman erät

	Tilikauden alussa	+ Lisäys - Vähennys	Siirrot erien välillä	Tilikauden lopussa
Osakepääoma	40 370	8 970		49 340
Ylikurssirahasto	48 100	-	-	48 100
Muut sidotut rahastot	1 532	-1 617	0	-85
Käyvän arvon rahasto	1 532	-1 617	0	-85
Käypään arvoon arvostamisesta	1 532	-1 617	-	-85
Vapaat rahastot	49 073	21 031	0	70 104
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	49 073	21 031	-	70 104
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	-28 377	-	6 516	-21 862
Tilikauden voitto tai tappio	6 516	3 999	-6 516	3 999
Yhteensä	**117 213**	**32 383**	**-6 516**	**149 596**

P22. Osakepääoma

	2013	2012
Osakepääoma tilikauden alussa	40 370	40 370
Tilikauden aikana toteutettu osakeanti	8 970	-
Osakepääoma tilikauden lopussa	49 340	40 370
Osakelajin tunnus	-	-
Osakkeiden lukumäärä tilikauden alussa, kpl	62 108	62 108
Osakkeiden lukumäärän muutos osakeannissa, kpl	13 800	-
Osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa, kpl	75 908	62 108
Osakkeen äänimäärä, kpl	75 908	62 108

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa	
Osakkeiden hankintaa koskevat rajoitukset	yhtiöjärjestyksessä lunastuslauseke
Osakkeenomistajan etuoikeus uusiin osakkeisiin osakepääomaa korotettaessa	omistusosuuksien mukaisessa suhteessa
Osinko-oikeus	yhtäläinen kaikille osakkeille
Pankin osakkeita ei ole sen omassa eikä sen tytäryhtiön	eikä osakkuusyritysten hallussa

P23. Osakkeita koskevat osakeannit, optio-oikeudet ja vaihtovelkakirjojen liikkeeseenlaskut

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 14.6.2013 päätettiin korottaa osakepääomaa 40 370 200 eurosta 49 340 200 euroon. Osakepääoman korotus on rekisteröity 3.9.2013.

Vuonna 2013 ei ole annettu optio-oikeuksia eikä valtuuksia vaihtovelkakirjalainojen liikkeeseen laskuun.

P24. Osakeyhtiölaki 624/2006, 8 luku 5 § ja 8 §

Toimintakertomuksen sijaan tilinpäätöksen liitetietoina ilmoitetaan ettei yhtiöllä ole pääomalainoja.

P25. Suurimmat osakkeenomistajat ja osakkeiden omistuksen jakautuminen

Pankin osakekanta jakautuu seuraavasti:	2013 %-osuus osakkeista ja äänistä	2013 Osakkeita, kpl	2012 Osakkeita, kpl
LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö	78,0	59 242	45 442
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	16,0	12 122	12 122
LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	6,0	4 544	4 544
Yhteensä	**100,0**	**75 908**	**62 108**

Tuloslaskelman eriä koskevat liitetiedot

P26. Korkotuottojen ja -kulujen erittely tase-erittäin

	2013	2012
Korkotuotot		
Saamiset luottolaitoksilta	199	501
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 014	35 458
Saamistodistukset	2 196	4 234
Korkotuotot yhteensä	**31 408**	**40 192**
josta samaan konserniin kuuluvilta tytär- ja osakkuusyrityksille saadut	209	201
Arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista kirjatut	15	0
Korkokulut		
Velat luottolaitoksille	334	419
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	10 988	17 912
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	831	1 977
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoitusessa pidettävät velat	231	240
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	526	797
Muut korkokulut	-	-
Korkokulut yhteensä	**12 911**	**21 345**
josta samaan konserniin kuuluville tytär- ja osakkuusyrityksille suoritetut	-	0

P27. Leasingtoiminnan nettotuotot

Leasingtoiminnan nettotuotot	2013	2012
Vuokratuotot	4 424	8 343
Leasingomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot	-4 076	-7 940
Muut tuotot	6	18
Muut kulut	0	-1
Nettotuotot	354	420

P28. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osinkotuotot sijoituksista osakkeisiin ja osuuksiin	2013	2012
Myytävissä oleviin luokitelluista	98	65
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä ja omistusyhteysyrityksistä saadut	801	800
Yhteensä	**899**	**865**

P29. Palkkiotuotot ja -kulut

	2013	2012
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	3 517	2 303
Ottolainauksesta	323	336
Maksuliikenteestä	2 321	2 187
Rahastoista	10	11
Omaisuudenhoidosta	557	461
Arvopaperinvälityksestä	803	779
Takausten myöntämisestä	159	107
Muusta toiminnasta	11 066	12 515
Yhteensä	**18 757**	**18 697**
Palkkiokulut		
Maksetuista toimitusmaksuista	958	929
Muista	2 987	3 216
Yhteensä	**3 946**	**4 145**

P30. Arvopaperikaupan nettotuotot

Arvopaperikaupan nettotuotot	Myyntivoitot ja -tappiot	Käyvän arvon muutokset	Muut erät	2013 Yhteensä	2012 Yhteensä
Johdannaissopimuksista	-18	682	-	663	-205
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-	-656	-	-656	193
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	**-18**	**26**	**-**	**7**	**-13**
Valuuttatoiminnan nettotuotot	106	-	35	141	70
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	**87**	**26**	**35**	**148**	**57**

P31. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2013	2012
Saamistodistukseista		
Luovutuksista (voitot/tappiot)	0	184
Yhteensä	**0**	**184**
Osakkeista ja osuuksista		
Luovutuksista (voitot/tappiot)	1 213	0
Siirroista käyvän arvon rahastoista	8	15
Yhteensä	**1 221**	**15**
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	**1 221**	**200**

P32. Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot	2013	2012
Muut tuotot	7 590	5 165
Yhteensä	**7 590**	**5 165**

P33. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut	2013	2012
Vuokrakulut	1 055	692
Vakuusrahastomaksut	1 394	1 209
Muut kulut	1 964	1 062
Yhteensä	**4 412**	**2 963**

P34. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2012	2012
Aineettomat hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	2 666	1 978
Aineelliset hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	88	96
Poistot yhteensä	**2 754**	**2 074**

P35. Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

				2013	2012
Arvonalentumistappiot	**Sopimus-kohtaiset brutto**	**vähennykset**	**Ryhmä-kohtaiset brutto**	**Tulos-laskelmaan kirjatut**	**Tulos-laskelmaan kirjatut**
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä luottotappiot	30	-121	-	-91	113
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä muut arvonalentumiset	80	-155	77	2	107
Arvonalentumistappiot yhteensä	**110**	**-276**	**77**	**-89**	**220**

Arvonalentumistappiot sisältää myös luottotappiot, jotka on kirjattu pois taseesta. Luottojen arvonalentumiset on esitetty liitteessä P2.

P36. Liiketoiminta-alueita ja maantieteellisiä markkina-alueita koskevat tiedot

Yhtiön liiketoiminta-alueena on pankkiliiketoiminta Suomessa. Yhtiöllä ei ole konttoriverkostoa Suomen ulkopuolella.

Henkilöstötiedot on ilmoitettu liitteessä P43.

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

P37. Annetut vakuudet

Tase-erä	2013 Pantit	2013 Kiinnitykset	2013 Muut vakuudet	2012 Muut vakuudet
Omasta velasta annetut				
Velat luottolaitoksille	-	-	55 000	30 000
Muut velat	-	-	1 295	1 299
Omasta velasta annetut yhteensä	-	-	**56 295**	**31 299**
Muusta syystä omasta puolesta annetut	-	-	9 600	23 000
Muiden puolesta annetut	-	-	**11 920**	**12 266**
josta lähipiiriin kuuluvalle	-	-	-	-

P38. Eläkevastuut

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva ja lisäeläketurva on järjestetty vakuutuksilla.
TyEL-perusvakuutus LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiöltä
(1.1.2014 alkaen Keskinäinen Työelävakuutusyhtiö Elo)
Lisäeläke-vakuutus LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiöltä

P39. Leasing- ja muut vuokravastuut

Taseen ulkopuoliset vuokravastuut on esitetty liitteessä P42 ja muut vuokrasopimukset ovat lyhytaikaisia.

P40. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	josta samaan konserniin kuuluvan puolesta	2013 Sitoumukset yhteensä	2012 Sitoumukset yhteensä
Takaukset	-	11 920	12 266
Käyttämättömät luottojärjestelyt	6 036	67 170	68 282
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	**6 036**	**79 090**	**80 547**

P41. Välityssaamiset ja -velat

	2013	2012
PS-lain mukaiset säästövarat		
Talletustileillä	86	45
Yhteensä	**86**	**45**
Asiakkaan lukuun tapahtuneista omaisuuden myynneistä ja ostoista syntyneet		
Myyntisaamiset	8	10
Ostovelat	101	23

P42. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Palvelumaksuihin liittyvä sopimusvastuu palveluntoimittajille
Pankkiliiketoiminnan vuotuiset ydinliiketoiminnan järjestelmäkustannukset on sidottu vuoteen 2016 asti kiinteään tai indeksisidottuun vuosihintaan.
Järjestelmätoimittajien sopimuksissa on erilliset irtisanomispykälät.
Konesali- ja järjestelmäintegraattoripalveluiden osalta yhtiö noudattaa LähiTapiola-ryhmän solmimia sopimuksia.
Pankin ja palveluntarjoajien välisissä sopimuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.
Vuotuiset kustannukset esitetään tuloslaskelman erässä "Muut hallintokulut".

Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuu (ALV 188 §)	2013	2012
Yhden vuoden kuluessa	**1 651**	**2 736**
näistä pankkikonserniin kuuluvan puolesta	18	27

Henkilöstöä, johtoa ja lähipiiriä koskevat liitetiedot

P43. Henkilöstön lukumäärä

keskimäärin	2013	2012
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	247	107
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	14	6
Määräaikainen henkilöstö	10	9
Yhteensä	**271**	**122**

P44. Johdolle maksetut palkat ja palkkiot

Johdon palkat ja palkkiot	2013	2012
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet	352	334

P45. Johdolle myönnetyt luotot ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Johdolle myönnetyt luotot	2013	2012
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet		
Luotot 1.1.	457	264
lisäykset	570	220
vähennykset	-94	-26
Luotot 31.12.	**933**	**457**
Johdolle myönnetyt takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset		
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet	-	-

P46. Johdon eläkesitoumukset

Johdon lakisääteinen eläketurva ja lisäeläketurva on järjestetty vakuutuksilla.

TyEL-perusvakuutus LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiöltä
(1.1.2014 alkaen Keskinäinen Työelävakuutusyhtiö Elo)
Lisäeläke-vakuutus LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiöltä

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.

P47. Lähipiiriin kuuluvalta olevat laina- ja muut rahoitussaamiset sekä näihin tehdyt sijoitukset, takaukset ja vakuudet

Lähipiiriin kuulumisperuste	Saamiset yleisöltä, julkisyhteisöltä	Osakesijoitukset	Muut saamiset
Määräysvalta	-	15 819	8
Huomattava vaikutusvalta	16 964	3 230	253
Emoyritys	-	-	1 131
Lähipiirin johtoon kuuluvat avainhenkilöt	2 165	-	-
Yhteensä	**19 130**	**19 049**	**1392**
Arvonalentumistappiot	-	-	-

Lähipiiriin kuuluvan (IAS 24:n määritelmä) ja emoyrityksen välillä tehdyt liiketoimet ilmoitetaan vain, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Johdolle myönnetyt luotot, takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset on eritelty liitteessä P45.
Lähipiiriin kuuluville luonnollisille henkilöille myönnetyt luotot ja takaukset on myönnetty tavanomaisin ehdoin.
Lähipiiriin kuuluville yhtiöille myönnetyt luotot on eritelty lähipiiriperusteen mukaisesti.
Luottolaitoksen omistukseen perustuville lähipiiriyhtiöille myönnetyt luotot ovat vakuudettomia.
Muilta osin luottosopimukset on tehty tavanomaisin kaupallisin ehdoin.
Lähipiiriin kuuluville yhtiöille myönnetyt nostamattomat luotot ja takaukset on esitetty liitteessä P40.
Lähipiiriin kuuluvien yhtiöiden kanssa tehdyt muut taseen ulkopuoliset sitoumukset on esitetty liitteessä P42.
Lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, joihin on tehty sijoituksia, on esitetty tarkemmin liitteessä P48.

P48. Omistukset muissa yrityksissä

Osakeomistukset	Kotipaikka	Omistusosuus	Oma pääoma 31.12.2013	Tilikauden voitto
LähiTapiola Varainhoito Oy	Espoo	100,0 %	11 137	3 663
Ab Compass Card Oy Ltd	Maarianhamina	34,0 %	5 761	313

Muut liitetiedot

P49. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot	2013	2012
Tilintarkastus	30	95
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	4	1
Veroneuvonta	138	-
Muut palvelut	12	13
Yhteensä	**185**	**109**

P50. Konserniin kuuluvaa valvottavaa koskevat liitetiedot

Tämän konsernitilinpäätöksen emoyritys, LähiTapiola Pankki Oyj, kuuluu tytäryrityksenä konserniin, jonka emoyrityksen nimi on LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö. Molempien kotipaikka on Espoo. Konsernitilinpäätökset ovat saatavissa internet-osoitteesta www.lahitapiola.fi

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Espoossa 26.2.2014

Harri Lauslahti
Hallituksen puheenjohtaja

Leevi Ainasoja

Jari Eklund

Hanna Hiidenpalo

Jukka Kinnunen

Erik Valros

Marja Pajulahti
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 26.2.2014

KPMG Oy Ab
KHT-yhteisö

Mikko Haavisto
KHT

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Pankki Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Pankki Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoo 26. helmikuuta 2014

KPMG OY AB

Mikko Haavisto

LähiTapiola on lähellä läpi elämän

LähiTapiola on lähellä Sinua kaikkialla Suomessa. Alueyhtiömme tarjoavat Sinulle kokonaispalvelut vakuutuksissa sekä säästämisessä ja sijoittamisessa. Kauttamme saat myös pankkipalvelut. Olemme paikallinen kumppanisi turvallisuuden, hyvinvoinnin ja talouden asioissa.

Tervetuloa tutustumaan LähiTapiolaan!

LÄHITAPIOLA

LähiTapiola-ryhmä
Käyntiosoite: Revontulenkuja 1
02100 Espoo
Postiosoite: 02010 LÄHITAPIOLA
Puh: (09) 4531
www.lahitapiola.fi